

POLITIKA

Willis-Kelly Rezoliucija ir Vasario 16

AMERIKOS Lietuvių Misija rengia labai iškilmingą Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą Chicagoje Vasario 17. Tame minėjime dalyvaus abudu Lietuvos laisvės rezoliucijos Amerikos Kongrese autoriai: Senatorius Willis ir Atstovas Kelly.

Visuomenės susidomėjimas Amerikos Lietuvių Misijos ruošiamomis iškilėmis nepaprastai. Sakyk ką sakės o kiekvienam yra aišku kad senatorius ir astovus turėti Lietuvos draugų eilėse yra didelės laimėjimas. Lygiu budu kiekvienas supranta kad Willis-Kelly rezoliucija šiandien yra objektas ir kurį turi būti sukoncentruotos visų Lietuvių pajėgos.

Užtat Atstovo Kelly ir Senatoriaus Willis dalyvavimas Amerikos Lietuvių Misijos ruošiamame Lietuvos Nepriklausomybės 28 metų sukak-tuvių minėjime yra tiesiog simboliškas kovos už Lietuvą ženklas.

SU AKCIJA už Willis-Kelly rezoliuciją susietus Vasario 16 minėjimus rengia ir ištisa eilė kitų kolonijų.

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Clevelando skyriaus pakviestas iš Washingtono į Clevelandą atvyksta Kongreso Atstovas Michael A. Feighan, kurs bus pagrindiniu kalbėtoju Lietuvai Vaduoti Sąjungos Vasario 16 d. ruošiamame Lietuvos Nepriklausomybės iškilmingame minėjime Hotel Sovereign.

Panasus minėjimas Lietuvai Vaduoti Sąjungos Waterbury skyriaus pastangomis įvyks Waterbury, Conn.

New Jersey Lietuvių kolonija jau anksčiau buvo paskelbus kad ten Vasario 16-tos minėjimą susies su Lietuvos laisvės rezoliucijos Kongrese rėmimu.

Reikia tikėtis kad ir eilė kitų kolonijų, kokių organizacijų Vasario 16-tos minėjimai bebūtų rengiami, iškilmingai pasisakys už Willis-Kelly rezoliuciją.

WILLIS-KELLY REZOLIUCIJA — VIENINGOS VEIKLOS BANDYMAS

JAU DAUG sykų buvo rašyta, bet, besitariant Vasario 16-tai dar sykį norėtųsi pastebėti kad vieninga veikla pasireiškia ne tiek rašytiniais ar žodiniiais susitarimais, kiek norėjimu ir mokėjimu sutartinai veikti.

Iš Amerikos Lietuvių Tarybos daug sykų teko išgirsti kvietimus įstoti į Tarybą, bet dar nei karto nebuvo iškeltas konkretus sutartinės veiklos pasiūlymas.

Amerikos Lietuvių Misija ir Lietuvai Vaduoti Sąjunga, priešingai, siūlo konkretų dalyką — Willis-Kelly rezoliucijos rėmimą.

Iš pradžių Amerikos Lietuvių Tarybos vadai šoko piestu prieš tą rezoliuciją, bet paskui, matyt, visuomenės sudrausti, o gal ir patys kiek apsigalvoję, nuo to audringo savo temperamento reiškinio susilaikė. Bet „už“ vistic nepasisako.

Na tai ir kyla klausimas: jei Amerikos Lietuvių Tarybos vadovybė atranda kad Willis-Kelly rezoliucija yra Lietuvai naudingas dalykas tai kodėl ji tos rezoliucijos neparemia ir nepada ALM-LVS tos rezoliucijos pravedime? Juk jei koks dalykas yra Lietuvai naudingas tai jis tokiu lieka visai nepriklausomai nuo to ar viena organizacija įstos į kitą ar ne.

Konkrečiau: jei Willis-Kelly rezoliucija yra Lietuvai naudinga tai ji tokia ir liks, nežiurint į tai ar LVS-ALM įstos į Tarybą ar ne.

Todel Amerikos Lietuvių Tarybos vadų spyrimas kad pirmą pirmiausia LVS-ALM įsto-

only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No.

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO FEB. VASARIO 8, 1946

(31-mi metai :: 31st year)

U.S. Duos Karo Nukentėjusiems Daugiau Maisto

ALBUMAS APIE A.L. MISIJĄ EUROPOJE

Prieš kurį laiką į Europą buvo pasiųstas didesnis skaičius albumų „Amerikos Lietuvių Misija ir Jos Darbai“. Dabar atėjo žinių kad tą albumą jau gavo Lietuvos pabėgėliai Prancuzijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Austrijoje, Švedijoje, Danijoje, Belgijoje.

Dokumentalinė medžiaga ir fotografijos, pateiktos tame leidinyje, mūsų pabėgėliams daug ką paaiškino. Amerikos Lietuvių Taryba, mat, buvo paskleidus pabėgėlių tarpe žinių kad tik ji viena dirbanti Lietuvos vadavimo darba didesniu mastu, o visi kiti tesą maži nykštukai. Lietuviai pabėgėliai Europoje buvo išdalies tos nešvarios propagandos suklaidinti, bet dabar, gavę šį albumą, pamatė kad Tarybos paleisti gandai nebuvo teisingi ir kad tikrovėje „nykštukai“ nudiirbo labai rimta darba, tuo tarpu kai ALT „milžinai“ daugiau pasižymėjo pasigyrimais ir tušėmis kalbomis.

DR. E. TURAUSKAS ATSISTATYDINO

Patirta kad Dr. E. Turauskas, ligšiolinis BALF įgaliotinis Šveicarijoje, pasitraukė iš savo pareigų.

Del jo vienpusiškos veiklos Lietuvos pabėgėlių tarpe buvo kilę didelio nepasitenkinimo.

Kas bus nauju BALF įgaliotiniu tuo tarpu dar nežinoma. Tai paaiškės kai BALF pirmininkas, Kun. Dr. Končius, dabar esantis Europoje, apsilankys Šveicarijoje.

ANGLIJOS valdžia nutarė įleisti kas mėnesį 1500 žydų į Palestiną. Žydai skundžiasi kad toks skaičius esąs žymiai per mažas.

SNIEGO VIRŠ GALVOS?

Iš Dakotų ir Minnesota valstijų praneša kad Vasario 6 ten užklupo toks sniegas jog sutrukdė traukinių veikimą ir kitką. Sniego vietomis prinešta kalnai 20 pėdų aukščio.

ty į Tarybą, o paskui jau bus galima kalbėti apie Willis-Kelly rezoliuciją, yra visai nepagrįstas.

Priešingai, pirmiausia reikia parodyti kad yra įmanoma sutartinai dirbti, o paskui jau galima kalbėti apie įstojimą.

Ir kiek tai liečia sutartinę veiklą tai Willis-Kelly rezoliucija kaip tik ir teikia geriausią veiklos progą.

Butų labai džiugus dalykas kad mūsų visuomenė Vasario 16-tos proga aiškiau pademonstruotų savo nusistatymą Willis-Kelly rezoliucijos atžvilgiu. Tuomet ir Amerikos Lietuvių Tarybos vadai nebegalėtų likti pasyvūs ir jie turėtų įsijungti į Lietuvos laisvės rezoliucijos Amerikos Kongrese prastumo darbą.

SUMAŽINA GRUDŲ KIEKĮ DEGTINEI IR ALUI, GELBĖJIMUI EUROPOS NUKENTĖJUSIŲJŲ NUO BADO

Washington, Vas. 6. — Prez. Truman šiandien išleido įsakymą sulaikyti darymą alkoholio ir alaus iš kviečių, imantis aprūpinti karo nukentėjusius Europos žmones maistu, sulai-kymui nuo visuotino bada-vimo.

Sulyg prezidento patvar-kymo, Amerikos žmonėms prisieis valgyti juodesnė duona, mažiau skanių py-ragačių ir teks apsieiti su mažiau degtinės ir alaus, kad daugiau maisto būtų galima pristatyti užjuriuo-se karo nualintiems žmo-nėms.

Toliau, numatyta mažinti mėsos ir paukštienos ga-minimą, kad atliktų dau-giau grūdų duonai kitų ša-lių badaujantiems.

Prez. Truman, pareikš-damas kad pasaulis susi-dūrė su rimtu maisto tru-kumu, ragino vietos parda-vėjus įvesti kokį nors ne-formalų racionavimą mai-sto reikmenų, kurių galės būti stoka per kelis atei-nančius mėnesius.

Grūdų taupymo imantis, bus palengvinta kiaušinių, mėsos, paukštienos, sviesto ir pieno gavimas.

Apie 140,000,000 Europos žmonių neturi maisto ir jie per kelis mėnesius turės gyventi su mažu kiekiu to ką gaus iš Amerikos.

OPA Smaugia Indus-trija, Sako Senatorius Willis

Sen. Willis, Republika-nas, tas kuris senate inėse rezoliuciją del Lietuvos lai-svės, Vas. 5 padarė pareiškimą kad del įvestos OPA (kainų tvarkymo) sutram-dyta Amerikos didžiausia pasaulyje industrinė mašina, del ko šalyje visko tru-ksta, del ko veikla juodoji rinka, ir daugelio dalykų kainos pakilo.

Sen. Willis ir kiti pradėjo vaju panaikinti OPA.

MASKVA varo toliau savo darbą Irane: dabar pas-keleib reikalavimą kad bu-tų gražinta Iranui Bahrein salos Persijos įlankoje, ir kad jose Britai neturėtų jokių teisių.

PRIPAZINO. Vas. 5 d. Washington paskelbta jog Amerikos vyriausybė pripa-zino bolševikų įsteigtą vyriausybę Rumunijoje.

Visur kur Maskva įstatė savo vyriausybės, jos Ame-rikos ir Anglijos pripažys-tamos.

Reikia tikėtis bus pripa-zinta ir Lietuvos sovietų valdžia, po Vasario 10 'rin-kimų'.

ŠVEICARIJA GRAŽI-NO DIPLOMATINĖS PRIVILEGIJAS

Prieš kurį laiką Šveicari-jos valdžia buvo atėmus diplomatines privilegijas Lietuvos diplomatams, ak-redituotiems prie Šveicari-jos vyriausybės, bet pasku-tiniu metu ji savo nusista-tymą pakeitė. Lietuvos Mi-nistrui Šveicarijoje Dr. J. Šauliui vėl sugrąžintos di-plomatinės privilegijos, ta-čiau tuo tarpu tik jam.

Šis Šveicarijos vyriausy-bės žingsnis, nors teturės vien simbolinės reikšmės, vis delto yra labai malonus ženklas. Iki šiol Lietuvos teisės visur ir visuomet bu-vo nuolat mažinamos ar ignoruojamos, o štai, dar-bar, jau ima matytis page-rejimo ženklai.

KOMUNISTAI PA-VOJINGI TAIKAI, SAKO BEVINS

Londonė, UNO konferen-cijoje, atvykęs Sovietų vice komisaras Višinsky, norė-damas užkirsti kelius rei-kalavimams kad Rusai pasitrauktų iš Irano, savo iš-kalbingu budu apkaltino Britus pavergimu Graiki-jos. Tada neįsikeitęs Britų premjeras Bavin viešai ir atvirai pasakė:

„Tikras taikai pavojus yra tai nepaliaujama propa-ganda, neliaujami atakai Britų per Maskvos radio ir komunistų, lyg nebūtų jokio draugiškumo su Bri-tanijos žmonėmis“.

Toliau Bevin pareiškė: „Mes butume galėję pa-daryti tą ką Višinsky pa-darė Rumunijoje. Mes bu-tume galėję įstatyti mažu-tos valdžią, mes turėjom tam galimybę, bet mes ne-padarėm. Mes leidom Grai-kams išsirinkti savo val-džią. Mes tikim kad demo-kratija turi paeiti iš apa-čios, ne iš viršūnių.“

Toks Bevino drąsus at-kirtimas laikinai apramino sovietų atstovus Londono konferencijoje. Rusai suti-ko paliauti savo užsivari-nėjimus prieš Britus del Graikijos. Tačiau vis tik nieko nepadaryta pagalbė-jimui Iranui atsikratyti so-vietų įsiveržimo.

Iš New Yorko prasidėjo oro susisiekinimas su Pa-ryžium. Kelionė atliekama į 17 valandų, 3,625 mylių at-stumo. Pirmu skridimu to-je kelionėje dalyvavo 36 pa-sažieriai ir 7 patarnautojai bei lakunai.

Poni Churchill su Floridos Paukščiais

Poni Churchill, viešinti su savo vyru, buvusiu Britų premjeru Floridoje, susidraugavo su šiltų kraštų paukščiais, kaip šiame vaizde matome.

SUNKIOS EKONOMINĖS SĄLYGOS STUMIA PRANCUZIJA Į KOMUNIZMO GLĖBĮ

(Pranešimas iš Europos)

Stai prie dvi dieni pasi-čaukė Gen. de Gaulle, ne-galėdamas nieko naudingo padaryti parlamentarinėje diktaturoje. Kol jis tvarkė be parlamento tolei dar šiaip-taip ejo vežimas; bet, kai tik sudarė tą keistą ir vinigretišką koaliciją, jo-kio svarbiu klausimu nega-lėjo prieti vieningo spren-dimo. Visi pradėjo burnoti, vienas kitą keikti ir niekas nenorėjo prisiimti at-sakomybės.

Besitartiną rinkimai del naujo parlamento ir del naujos konstitucijos darė stiprią įtaką į partijų lai-kyseną. De Gaulle pasida-rė žaistui partinės daugumos: autoritetas dingo, nuomonės pravesti niekas negalėjo, o atsakomybė vis tik kraštas krovė ant jo pečių.

Tokiai keistai „tautinei vienybei“ kraštą valdant, pradėjo dar labiau plėstis korupcija, nusivylimas ir kitų kaltinimas.

Ukinis gyvenimas vis dar nejudė iš vietos; apru-pinimas maistu pasidarė toks kad ko nors dar blo-gesnio jau ir įsivaizduoti negalima. Bendra nuomo-nė yra ta kad Vokiečių o-kupacijos metu kraštas bu-vo dvigubai geriau maiti-namas negu dabar, po pus-antrų metų nuo išlaisvini-mo. ... Sviesto negaunam visiškai jau antras mėnuo; duonos tik 300 gramų die-nai (Vokiečiai duodavo po 375 gr.); kuro visai nėra; elektros šviesa po penkis sykius kas vakarą nutruksta; darbo nėra, o dirban-tieji tiek mažai uždirba kad vos ne vos iš algos dvi savaites tegali išgyventi. Nežmoniškas brangumas visur ir visko.

Tokiai padėčiai esant, kraštas ima judėti ir blaš-kytis, aš bijau kad Pran-cuzijai nepasineštų į revo-liucijos kelią. Vartai į ko-

munizmą atsidaro vis pla-čiau ir plačiau. Reikia duo-ti 60% už tai kad komunis-tai gali įsigalėti, tegu ir tik laikinai. Gegužės mėnesio rinkimuose jie muš, man rodos, savo paskutinę kor-tą, ir reikia prileisti kad ši sykį ji gali būti stipriausia.

GEN. YAMASHITA BUS PAKARTAS

Gen. MacArthur atmetė Gen. Yamashito malonės prašymą ir todėl Yamashi-to bus pakartas. Prieš tai kaip nusikaltėliui jam bus atimti visi pasižymėjimo ženklai. Reporteriai ir foto-grafai į mirties sprendi-mo vykdymą nebus įleisti.

Gen. Homa, kitas karo kriminalistas, prisipažysta kaltu del Bataano Ameri-kiečių mirties eisenos. Jo byla dabar svarstoma, bet sprendimo dar neprieita.

Prancuzijos Vadas

Felix Gouin, 61 metų, socia-listų vadas Prancuzijos steigiamajame seime, išrinktas laikinu prezidentu, po to kai komunistai savo intrigomis išstūmė Gen. de Gaulle iš presiden-to pareigų.

DIRVA (THE FIELD)

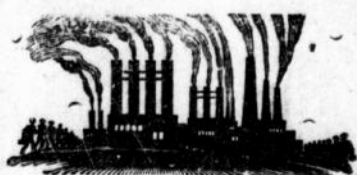
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by Ohio Lithuanian Publishing Co.

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Subscription per Year in Advance:
In the United States.....\$2.00
In Canada.....\$3.00

Entered as Second-Class matter Decem-ber 6th 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

EKONOMIKA

Homestead Paminklas ir USWA

AMERIKOS plieno pramonės širdyje, plieno darbininkų ap-gyventame Homestead mieste-lyje, Pensylvanijoje, 1941 m. buvo iškilmingai atidarytas ypatingas paminklas. Jis skir-tas 1892 metų streiko aukoms atminti.

Tais metais, kai 12 valandų darbo diena ir septynios dar-bo dienos buvo paprastas reiš-kinys, didžiulėse Homesteado plieninėse kilo pirmas rimtas streikas. Darbininkai užėmė plieno dirbtuves ir išlaikė jas kuone savaite, bet už tą pasi-sekimą septyni jų užmokėjo savo gyvybėmis.

DAUG metų praėjo nuo to kruvino įvykio ir plieno darbi-ninkai vis sunkiai vargo, kol 1935-36 metais Philip Murray ir John L. Lewis suorganizavo plieno darbininkus į milžinišką uni-ją — United Steelworkers of America, — turinčią apie 800,000 narių.

Šiandien plieno darbininkų u-nija yra geriausia organizuota Amerikos unija ir jos pirmi-ninkas Philip Murray yra CIO pirmininkas.

PLIENO PRAMONĖ KALTA DEL PLIENO DARBININKŲ STREIKO UŠTĖSIMO

DABARTINIS plieno strei-kas — didžiausias streikas plie-no pramonės istorijoje — jau nusitęsė trečią savaitę.

Jei tas streikas pasitęstų il-giau — šešias savaites — 10 milijonų žmonių Amerikoje lik-tų be darbo.

Stai delko Prezidentas Tru-man daro viską kad kaip nors tą streiką užbaigtų. Jis nu-statė 18.5 centų valandai mo-kescio pakėlimą, bet Benjamin Fairless U. S. Steel vardu te-sutiko pakelti 15 centų ir nei kiek ne daugiau. Ir taip del 3.5 cento valandai kuone mili-jonas plieno pramonės darbi-ninkų jau trečia savaitė strei-kuoja ir graso atimti darbą dar daugeliui milijonų kitų darbininkų.

ATRODO kad iš abiejų pu-sių yra nepagrysto užsispyri-mo. Kas gali pakelti algas 15 centų į valandą tas be abejo, jas gali pakelti ir 18.5c. Ir priešingai, kas sutinka su 18.5 centų pakėlimu, gali sutikti ir su 15 centų pakėlimu.

Šiuo konkrečiu atveju dides-nė atsakomybė betgi krinta ant U. S. Steel galvos, nes ne kas kitas, o valstybės presiden-tas nustato algų pakėlimo nor-ma. Ir to nustatymo, ypač šiuo kritišku metu, būtų turė-jus paklausti plieno pramonės. Ji galėjo iš darbininkų parei-kalauti našesnio darbo ir di-desnės drausmės, ir darbinin-kas, kaip sąmoningas pilietis, būtų turėjęs su tuo sutikti.

Bet ožiautis del 3.5 centų ir tuo suduoti smugį visam kraš-to-bizniui, tikrai yra žygis ku-ris plieno industrialistams gar-bės nesudaro.

Tat nuo šiol juos, o ne uni-ją, reikia laikyti atsakingais už dabartinį plieno streiką.

WASHINGTONE, Atsto-vų Rumuose tapo užtvir-tintas bilius kuris apima draudimą streikavimui, del dabar plintančių visuotinių streikų šalyje.

PENNSYLVANIJOJE

PHILADELPHIJOS PASTABOS

JEI TURĖCIAU žaibo greitumą ir galybę, pasiekčiau kiekvieną Amerikos Lietuvių koloniją aplankyčiau asmeniškai kiekvieną Lietuvį ir Lietuvių kad paraginti juos ginti Lietuvos ir Lietuvių tautos gyvybę.

Seniau madoje buvo rengti "marsrutus" kalbėjimams, dabar tas iš praktiško gyvenimo išėjo. Mat, šiandien gyvename radio, radar'o, atominės bombos ir kitų modernių mokslo dalykų gaidynėje tai "marsrutų" rengimas atrodo labai lėtas ir atgyvenęs savo laikus dalykas.

Bet jei pažūrėsime į mūsų pačių netolimą praeitį atrasiame kad kalbėjimams parengti "marsrutai" sukūrė Amerikos Lietuviuose gyvumą, pravėdė progresą, ir sutvėrė Amerikos Lietuvių visą "civilizaciją".

Pamiršt ir atmetst tai kas pasitarnavo mums taip praktiškai kai, nors ir lėtai, kenkia mūsų Lietuvos ir Lietuvių tautos gyvybės apgynimo pastangose.

Lietuvos likimo klausimas, kaip ir kitų tokiame stovyje esančių valstybių, reikia tikėtis bus svarstomas UNO posėdžiuose šiais metais. Greičiausia Pabaltijo valstybių reikalas bus iškeltas po Irano-Grakijos ginčo išsprendimo.

Ar mes esame pasiręę visi stoti apginti Lietuvą lemiamam laikui atejus? Abejoju. Iš viso ko matyti, mes vis dar kalbame apie Amerikos Lietuvių vieningumo klausimą, gindami ir kaltindami mūsų "vadus". O mažą saulėlę "vadų" tik daugiau pūciai ir didesnius ragus sau augina kad galėtų tolesniai smarkiau pasibadyti Lietuvos ir Lietuvių žuvimo sąskaiton. Laikas mums būtų labai greit sukaupti mūsų paskirai veikiančias įjegas į vieną, arba veikti paskirai ryžtingiau.

SENATORIAUS Willis ir Atstovo Kelly įneštas rezoliucijas į US Kongresą turime remti be jokio tolimesnio atidėjimo—TUOJAU.

Bostono veikėjų viešas pareiškimas spaudoje už rezoliucijas dar sykį užsipyrelėjimas parodo ko pirmiausia ir greičiausia mums reikia Lietuvos nepriklausomybės gynimui imtis.

Europos Lietuviai rašytojai tą patį gerai ir aiškiai permato ir mums nusako.

Lietuviai kurie pripažįsta tu rezoliucijų svarbą, turi šaukti savo kolonijose Lietuvių Massimungus rinkti piliečių parąšus raginant tas rezoliucijas Kongrese priimti. Atviručių ar laišku forma turi būti pagaminta ir patiekta piliečiams pasirašyti ir siųsti į Washingtoną.

Apvaikščiojant Lietuvos Nepriklausomybės 28 metų sukaktį Vasario 16, mūsų susirinkimuose ypatingai tinka už tas rezoliucijas kelti balsai ir gauti nuo susirinkusių piliečių parašus.

TO REIKALO paskubimui, patariu Lietuvių kolonijų organizacijoms ir veikėjams rengti prakalbą Kovo-Balandžio laikotarpiu, prieš Gegužės 1 d. numatytą Taikos konferenciją, nepasitenkinant Vasario 16-tos minėjimo mingais.

Tų dviejų mėnesių laikotarpiu turėtų būti sudarytas kalbėjimams "marsrutas", kaip seniau kad būdavo daroma.

Tuo reikalu privalo užsiminti Amerikos Lietuvių Misiją Lietuvai Vaduoti Sąjungą ir Amerikos Lietuvių Tautininkų Centras.

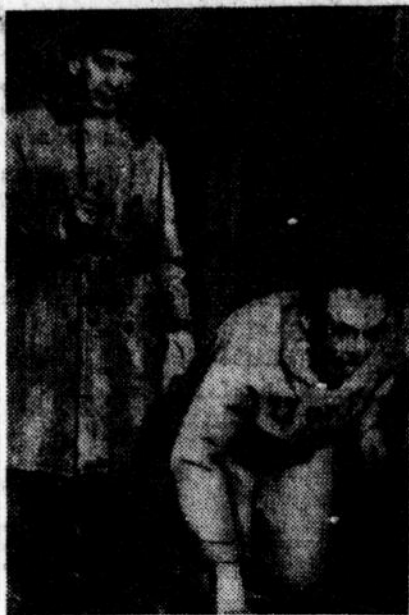
Lietuvių kongreso atstovai, galiiu sakyti, dauguma tą irgi parems, veiks ir prisidės, juk ne visi nuvažiavusieji į Chicago kongresą buvo žlabi kad nepermatytų rezoliucijų svarbos.

Žinok Amerikos KONSTITUCIJĄ

Amerikos Konstitucija Angliškai kalboje, su visais Amendmentais 30 puslapių knygelė, prisiųsim visiems Dovanai tiems kurie užsirašys Lietuvių Naujienas dviem metais arba gaus du metinius skaitytojus ir prisiųs \$2.00 su nurodymu kam Lietuvių Naujienas siuntinėti, minimą knygelę prisiųsim jums visi devanai už pasidarbavimą.

Lietuvių Naujienos 332 N. 6th St. Philadelphia 6 Pa

Pavasaris jau Arti

Pavasaris matyt jau netoli. Čia parodoma Pennsylvania Universiteto bėgikas Pete Munger, su savo lavintoju, jau išėjęs atvirame ore bėgimo pratimams atlikti.

KALBĖTOJAI? Dar gyvas ir veiklus oratorius Bagočius, Inz. Ziuris, Adv. Salna, Adv. Rastenis; jaunesni kalbėtojai: Julius Smetona, Juozas Tysliava, Adv. Olis ir eilė kitų. Kalbėtojai daugumoje gyvena turščiausia Lietuvių apgyventose vietose.

Sudarius platų kalbėtojų "marsrutą", ne tik piliečių parašai ant laišku ir atviručių bus galima gauti, bet ir aukų parinkti tam reikalui, kuriam Antroji Amerikos Lietuvių Misija Washingtono buvo nutarus.

Lietuvos ir Lietuvių tautos gyvybini klausimas negali būti atidėliojamas iki kol veikiančių organizacijų "vadai" tarpe savęs susitauks išvini dirbti šiuo reikalu. Siekti savitarpinės taikos galima ir paskirai dirbant. Todėl imkimes praktiško darbo nedelsiant Lietuvos vadavimo toliau.

Z. Jankauskas.

Dviejų Intelektualų Balsai

Philadelphijoje vienas veikėjas gaves nuo Kun. Balkuno ir nuo Kun. Dr. K. Urbanaviciaus knygučių "Lithuania Under Red Fascism", pasiuntė vieną jį ir Msgr. Edward Hawks, rašytojui straipsnių ir editorialų vietiniam laikraštyje The Catholic Standard and Times, prašydamas kad knygelėje telpalį Lietuvos Vyskupo Laiškas perspausdintų tame laikraštyje.

Kita tų knygių (kartu su Petručio "Lithuania Under the Sickle and Hammer") pakuista kitam katalikiško laikraščio, Nord-Amerika, redaktoriui A. L. Ellerkan.

To pasekmės buvo tos kad The Catholic Standard and Times patilpo beveik paeilui du lry editorialai apie Lietuvą, ir siuntėjui tos knygtės Msgr. Hawks atsiuntė laišką, kartu su iškarpą straipsnio, "Democracy in Lithuania". Laiškas, Lietuviškai išverstas, taip sako:

"Siunčiu jums straipsnį, kurį paruošiau del The Catholic Standard and Times. Manau, jis bus kur kas plačiau skaitomas negu kad būtų patalpintas istisas Lietuvos Vyskupo Laiškas, iš kurio aš semiausi svarbiausias mintis..."

Nord-Amerikos redaktorių, lėkdamas už siuntinį, savo laiške, vėrciant Lietuvių kalbon, taip sako:

"Širdingiausia ačiu už man atsiųstą egzempliorių teisybę atskleidžiančios knygelės Lithuania Under the Sickle and Hammer. Tiesiog sunku yra įtikėti kad tokios baisenybės yra galimos įvykinti mūsų 'civilizuotoje' gentkartėje. Todėl veikime visi kartu kad įgyvendinus geresnį Krikščionišką Pasaulį". XX.

RUOSIASI MINĖJIMUI VASARIO 16

Šymet Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Philadelphiajje rengiama viešingai, įvyks sekmadienį, Vasario 17, Lietuvių Muzikalėje Salėje. Tikima šis paminėjimas bus iškilmingas. Manoma kviesti kalbėti ir Penna Gubernatorius Edward Martin ir kalbės eilė kitų žymių asmenų. Pritaikoma grauzs menims programos.

Detroit, Mich., Naujienos

PAKELKIM BALSAŲ UŽ LIETUVĄ

CHICAGO, Ill. — Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo šventė jau čia pat. Turbut niekur niekam šymet nepavyks įspudingiau surengti Vasario 16-tos minėjimą kai Chicagoje Amerikos Lietuvių Misijai.

Minėjimas įvyks sekmadienį, Vasario 17, vidurmiestyje, Hotel Morrison. Metinį programą išpildys Margutis.

Jau gautas užtikrinimas kad šiame parengime dalyvaus specialiai iš Washingtono atvykę Indianos Senatorius Willis ir Chicago Kongresmanas Kelly. Jie bus brangūs svečiai delto kad abu yra Lietuvių prieteliai, abu stovi už nepriklausomos Lietuvos atstatymą. Jie įneš rezoliucijas U. S. Kongrese, reikalaujančias Lietuvai nepriklausomybės.

Visos Amerikos Lietuvių kolonijos norėtų turėti savo tarpe tokius svečius, bet ta laimė ir garbė tenka Chicagočiams. Chicagočiai turės progos pamatyti ir pažinti tuos tikrus Lietuvos užtarėjus ir rėmėjus.

Ta proga pakelsime balsą prieš Lietuvos smaugėjus ir Lietuvių tautos neprietelius. Tąsyk raudonieji Maskvos fašistai jau bus Lietuvoje pravėdę savo apgavimus balsavimu. Vasario 16-tos parengime bus gera proga tuos fašistiskus balsavimus pasmerkti.

Sujungkime savo įjegas ir pakelkime balsą už Lietuvą dabar, kada jos priešai tiek darbuojasi jos sunaikinimui.

Spaudos Komisija.

BALF PIRMININKAS VOKIETIJOJE

Kaip žinote, prieš Kalėdas Bendro Amerikos Liet. Fondo pirmininkas Kun. Dr. Juozas B. Končius pabėgėlių šelpimo reikalais išvyko į Europą.

Keletą savaičių jis praleido Londone, Paryžiuje ir kitur. Prieš keletą dienų pranešė kad jis jau Vokietijoje lanko Lietuvių pabėgėlių stovyklas ir tiria bendrą Lietuvių pabėgėlių padėtį vietoje.

Ta proga pirmininkas sveikina visus BOLF skyrius, draugijas, veikėjus ir mielaširdingą Amerikos Lietuvių visuomenę.

KARO NUOSTOLIAI

Iki Sausio pabaigos šio karo Amerikos žuvusių karių skaičius pasiekė apie 330,000, sulyg pastaro paties Prezidento Trumano paskelbimo.

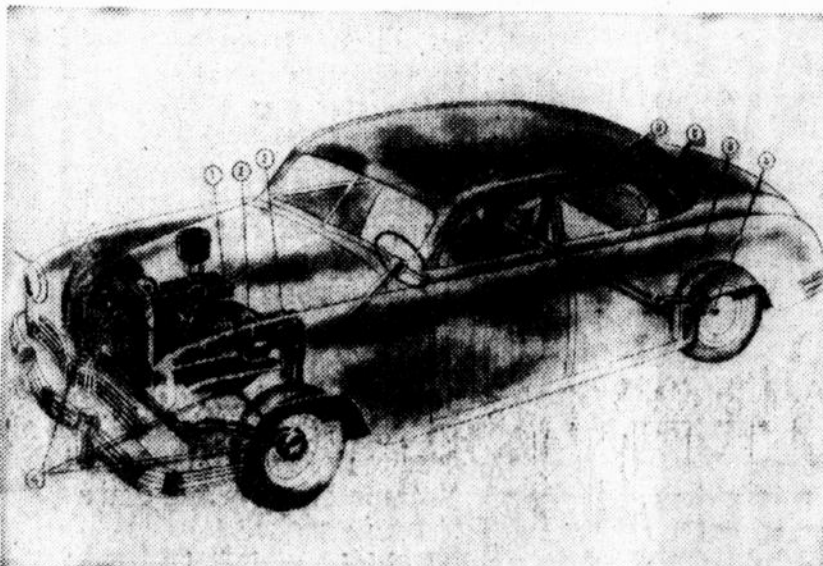
Sužeistų skaičius siekia apie 600,000, ir 12,750 dingusių be žinios.

Karo aukų skaičius daugėja del to kad ligoninėse vis mirškais, iš kurio aš semiausi svarbiausias mintis..."

Nord-Amerikos redaktorių, lėkdamas už siuntinį, savo laiške, vėrciant Lietuvių kalbon, taip sako:

"Širdingiausia ačiu už man atsiųstą egzempliorių teisybę atskleidžiančios knygelės Lithuania Under the Sickle and Hammer. Tiesiog sunku yra įtikėti kad tokios baisenybės yra galimos įvykinti mūsų 'civilizuotoje' gentkartėje. Todėl veikime visi kartu kad įgyvendinus geresnį Krikščionišką Pasaulį". XX.

Naujas Pigus Pokarinis Automobilis

Štai yra piešinys vaizduojantis naują Henry J. Kaiser automobilį, kurie tuoj pradėdami išdirbti. Šiuos automobilius varys pirmutiniai ratai, o ne paskutiniai, kaip yra šių dienų automobiliuose. Jie parduos žema kaina, tik dar nežinoma po kiek jie bus galima pirkti.

ISSIUSTA PABĖGELIAMS MAISTO

Lietuvai Vaduoti Sąjungos 6-tas skyrius pasiuntė šešis po 11 svarų paketėlius pirmos rūšies maisto Lietuvos pabėgėliams.

Paketėlius surišo skyriaus nariai sekmadienį, Vasario 3, susirinkę pas M. Sims. Tai buvo šie nariai: Augustas Rinkunas, Juozas Kripas iš Ann Abor, Pranas Gužauskas, Stephanie Douvan, Dr. Eugenia Gurskaitė ir Malvina Smailienė. Rišėjai atsinešė nuo savės dovanų kas ką galėjo. Dr. Gurskaitė atnešė aspirinų ir vitaminų, kurie labai reikalingi sustiprinimui žmogaus organizmo. Maistas daugumoje Mazona aliejus, kenuota mėsa, tu na žuvis, sardinkos, suris, kakao ir daug kitų.

Pakeliai surišti labai stropiai ir apsiuti audeklų, tad tikimies kad pasiekės destinaciją. Rodos labai mažai, bet apie 60 svarų maisto visgi sustiprins ketelą pabėgėlių šeimų. Kadangi produktų dar liko tai nariams teks susirinkti ir likusius išsiųsti.

Dar yra ir tokių narių kurie negalėjo šį kartą ateiti, bet jie jau produktų prisigaminę, prisipirkinę, tai gal but šis darbas bus tęsiamas toliau.

Kaip but gerai kad skyriaus nariai galėtų pasiųsti po tokius šešis siuntinėlius maisto nors kas antra savaitė.

Pakelai išsiųsti Vasario 4 d. per pastą tiesiog pabėgėlių adresais.

PAKETELIAI NE SAUSI

Siunčiant maisto paketėlius pabėgėliams užsimezga ir laiškais susirašinėjimas, ko mūsų tautiečiai užjūryje ir sunkiose aplinkybėse labai laukia, nes jie nori išgirsti savo brolių-seusių Amerikičių jausmus ir nusistatymus. Be abejo jiems nesmagu imti tie siuntinėliai nuo mūsų, ir juos ima tik bado verčiami, bet gražus nuoširdus laiškas juos suramina ir padaro lyg savais, tada jiems smagiau ir siuntinėlių laukti.

Vienas pabėgėlis man taip rašo: "Jei jusų siuntiniai yra mums suteikę tiek daug malonumo ir materialinio pasitenkinimo tai jusų laiškas, kurį vakar apturėjome, mums atnešė dvasinio peno labai brangaus ir labai reikalingo."

Toliau, mūsų pabėgėliai prašo paprašyti ir paraginti mūsų Lietuvių Amerikoje kad jie rašytų laiškus savo giminėms bei pažystamiems. Tik lai mūsų žmonės "nesigėdina" rašyti užtai kad jie nedaug mokyti ir kad nelabai moka gražiai laiškus surašyti. Lietuviai papratę nuo savo giminiių iš Amerikos laiškus skaityti ir bi tik laiškuai yra nuoširdūs, jie yra taip pat geri kaip ir tų mokytojų. Parašyti reikia iš papraslo savo gyvenimo ir nepamiršti ir savo giminiių šio bei to paklausti. Jei mums yra džiū.

Los Angeles Perpilnas

Los Angeles, Cal., taip užsi-grūdęs žmonėmis kad miesto gyventojai tiesiog ragina šiaip sau važinėtojus nevykti ten lankytis nors per šešetą mėnesių laiko. Mieste tiesiog nėra galimybių kam nors gauti butą ar kambarį hotelyje.

gu gauti laiškuai nuo mūsų tautiečių iš anapus okeano tai jiems labiau džiugu gauti laiškuai iš mūsų tautiečių.

Tat, mieli tautiečiai, pabėgėlių vardu prašau jus rašyti laiškus savo broliams ir sesutėms užjūryje. O tikrai sakau kad jums bus tikro džiaugsmo gavus laiškučius nuo jų.

NUSIVYLIMAS

Štai man atėjo laiškas su penkių dolarių pašto perlaida nuo mūsų visuomenės veikėjos Onos Aksomaitienės. Ji paklaičius laikraščiuose kad mes siunčiame paketėlius, paprašė pasiųsti paketėlį ir jos giminėms Lietuvoje, kurie rašo taip labai suvarge ir išbadėje. Gaila, man reikės pinigai grąžinti O. Aksomaitienei, nes Lietuvon siuntiniai neina.

Nors yra vienas būdas siuntimui į Lietuvą, bet visai neįtikrintas ir paštas ir Amerikos Raudonasis Kryžius nepataria siųsti. Taipgi turime žinių kad kai kurie išsiuntę dovanų į Lietuvą ir gavo atsakymą nuo savo giminiių kad daugiau nieko nesiųstu. O kaip aš trokštu pasiųsti saviems Lietuvoje, kai jau vieni iš jų iš stokos maisto taip susilpnėję kad nėra vilties ir sustiprėti, nes nėra ko valgyti. Reiškia mirtis povaliai juos kamuoja ir tykoja jų gyvybių.

Ne be reikalo man vienas iš ten rašo kad ten šiandien gyvenimas tik tiems kurie neturi širdies ir jų nervai kaip virvės. Reiškia, kurie pajiegia smaugti kitus kad įtikyt naujam Azijatui atėjumui ir tuomi gauti geresnę duonos porciją. Tai mat kokia bolševikų raudonoji "demokratija". Rep.

WATERBURY, CT.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės 28 metų sukakties minėjimas rengiamas sekmadienį, Vasario 17, šv. Juozapo parapijos mokyklos auditorijoje, 7 val. vakare. Kalbės miesto mayoras John S. Morgan, Marianopolio Kolegijos profesorius Kun. J. Dambrauskas iš Thomson, Ct, Alena Devenienė, ir Adv. F. J. Bagočius iš Boston, Mass.

Rengia Waterburio Lietuvių Taryba. Rengimo komisija: Garbės pirm. Kun. J. Valantienė, Adv. C. V. Balanda, A. Devenienė, J. Bernota, Šerifas Al Francis, P. Jokubauskas, Tamas Matas, J. Kairys, Antanas Orantas, Jokubas Trečiokas, Adv. F. D. Zailskas, Morta Zailskienė, komp. A. P. Aleksis.

Muzikalę programą dalį išpildys šv. Juozapo parapijos choras, vadovaujant komp. A. J. Aleksiiui. Koresp.

PAJIESKAU dėdė Bernardą Padriežą, Velunų k., Kalvų p., arba jo vaikus Antaną ir Oną, gyvena Pittston, Pa. Prašom atsiųsti patys arba kas apie juos žino pranešti. (7)

Jurgis Padriežas 232 W. North St. Jackson, Mich.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(žinios apie mirusius Lietuvius šlame skyriuje talpinama dyka)

SIMKUS Povilas Petras, 58 m., mirė Sausio 28, Clevelande. (Telsių par., Navardienų k.) Amerikoje išgyveno 38 m. VENSKUS Ona (Samolaitytė) 70 m., mirė Sausio 27, Clevelande. (Vidulių k. Suvalkijos). Amerikoje išgyveno 45 metus.

ŽUKAUSKAS Jonas, 50 metų, mirė Sausio 24, Cleveland, O. MILIAUSKIENE Katrė, 62 m., mirė Sausio 24, Clevelande. (Gimus Ashley, Pa.)

SVETAKAS Marė (Kilinskaitė), mirė Sausio 24, Wilmerding, Pa.

JUSKEVICIUS Jonas, viduramžis, mirė Sausio 19, Bridgeport, Conn. Amerikoje išgyveno ilgus metus.

ŽALEDUONIENĖ Marcelė, senyvo amž., mirė Sausio 20, Bridgeport, Conn. Amerikoje išgyveno apie 40 metų.

JESENAUSKIENE Magdalena, mirė Gruodžio m., Elizabeth, N. J.

GINKUS Mykolas, mirė Gruod. mėn., Elizabeth, N. J.

BARONIENĖ Justina, mirė 23 Gruodžio, Baltimore, Md.

ČEPOKAS Juozas, 55 m., mirė Sausio 4, Philadelphia, Pa.

ŠEIZIS Petras, mirė Sausio 4, Philadelphia, Pa.

STOCKUS Stasys, pusamžis, mirė Sausio 11, Chicagoje. (Raseinių ap. Sidlavo par.) Amerikoje išgyveno 35 m.

KANOVERSKIS Kazys, pusamžis, mirė Sausio 11, Chicagoje. (Panev. ap., Rozalino p.) Amerikoje išgyveno 33 m.

MISKINIS L., mirė Sausio 1, Moline, Ill.

STANCELIS Jonas, 57 m., mirė Sausio 11, Chicagoje. Amerikoje išgyveno 36 m.

STRODOMSKIENE Petronėlė (Urbiakaitė), pusamžė, mirė Saus. 13, Chicagoje. (Tauragės ap. Kvėdarnos p. Leibartu k.) Amerikoje išgyveno 44 m.

DUGNIENĖ Ona (Dubinskaitė), 28 m., mirė Sausio 12, Chicagoje, kur buvo ir gimęs.

VASILIAUSKIENE (Šimkaitė) Joana, pusamžė, mirė 12 Sausio, Chicagoje.

PAGOJIENE Karolina* (Minutaitė), seno amž., mirė Sausio 12, Chicagoje. (Telsių ap. Gelžaitės p.)

MESKAUSKIENE Elena (Meškauskaitė), pusamžė, mirė 11 Sausio, Chicagoje. (Telsių ap. Plungės p. Juodenų k.) Amerikoje išgyveno 35 m.

AŽUKAS Jonas, pusamžis, mirė Saus. 14, Chicagoje. (Krosnos p. Vartų k.) Amerikoje išgyveno 50 metų.

SALYTIS Antanas, 63 m., mirė Sausio 12, Rhinelander, Wis. (Raseinių aps. Pašilės par.) Amerikoje išgyveno 45 m.

AUSUKAITIS Izidorius, pusamžis, mirė Sausio 11, Chicagoje. (Raseinių ap. Jurbarko p. Daunorių k.) Amerikoje išgyveno 40 metų.

OKOCKIS Aleksandras, pusamžis, mirė Sausio 16, Chicagoje. (Šilalės p. Rukštėnų k.) Amerikoje išgyveno 33 m.

KAPOČIUS Jonas, 58 m., mirė Sausio 6, Chicagoje. (Ukmergės ap. Žemaitkiemio p. Vaitunų k.) Amerikoje išgyveno 46 metus.

BALUTIS Vincas, mirė Sausio 4, St. Clair, Pa.

URBANAVICIUS Vincas, mirė Sausio m., Tamaqua, Pa.

ČEPAITIENĖ Monika, mirė 2 Sausio, Detroit, Mich.

DORINIENĖ Elena, seno amž., mirė Sausio 9, Chicagoje. (Seinų ap. Punsko p. Vaitkiemio k.) Amerikoje išgyveno 60 metų.

RAULINAITIENĖ Marė, 68 m., mirė Sausio 12, So. Boston, Mass. (Suvalkų rėd.) Amerikoje išgyveno 49 m.

HUBERTIENĖ Ona, mirė Sausio m., Mahanoy City, Pa.

LUSKAUSKIENE Marė, mirė Sausio m., Shenandoah, Pa.

DAILYDAITE (Kalipoliti) Ona, 50 m., mirė Lapk. 15 d., Ensenada, Argentinoje. (Suvalkų rėd.)

IŠLEISTA DAUGIAU V. BACEVIČIAUS MUZIKOS

Paragon Music Publishers (83 Fourth ave., New York), išleido Vyt. Bacevičiaus "Six Preludes" (pianui) albumą, 35 pusl., kaina \$2. Preludai nesunkūs skambinimui.

Šį albumą galima užsisakyti pas patį autorių, sekanciu adresu: Vyt. Bacevičius, 68 W. 71 St., New York 23, N. Y.

Ta pati leidykla pernai išleido V. Bacevičiaus "Four Lithuanian Dances" albumą, kaina \$2; jo Amerikonišką dainą pianui, "The Light that is Born of Love", kaina 60c., ir Lietuvos Himną Bacevičiaus harmonizaciją su Lietuvišku tekstu ir N. Rasteno Anglišku vertimu; kaina 50c.

Amerikos spauda labai aukštai vertina Bacevičiaus kurybę. Šiuos kurinius galima įsigyti pas Prof. V. Bacevičių.

PARSIDUODA A. LALIO ŽODYNAS, abi daly, Lietuviškai - Angliškai ir Angliškai - Lietuviškai; gražiais skurois aparais. (6)

J. SKINDER Box 305 Clinton, Ind.

Angliškai-Lietuviškas ŽODYNAS (English-Lithuanian DICTIONARY)

Ar žinote kad Žodynas-Dictionary yra geriausias mokytojas, patarėjas, vertėjas ir perkalbėtojas? Taigi, įsigyk jį. Mes siuolome Jums Angliškai-Lietuvišką žodyną, kuris yra skaitomas vienu geriausių. Nedidelio formato (pocket-size) 6 x 4 colių, 400 puslapių, kietais audeko aparais. Norintieji jį įsigyti, prisiųskite Money orderį U. S. A. vertės \$3.00 ir tuojau gausite puikų žodyną. Užsakymus su money orderiu siųskite:

P. PANEMUNIS, P. O. Box 64, Boston 87, Mass. (Dept. D.) U.S.A.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio OFISO TELEFONAS: MAIN 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

VISOKIA APDRAUDA

Mes esame pasiręę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirma šaukite mus negu ugniagesius (firemonus).

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate ir Apdraudos Agentura 6606 Superior Ave. Cleveland HENDERSON 6729

Tegul meilė Lietuvos

Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinę —

Jungo nevilksim!

Amerika Neturi Teisės Lietuvą Parduoti!

Parodykime tą Nusistatymą Rėmimu Willis-Kelly Rezoliuciją

KAS KITAS GALI GERIAU PAGELBĖTI LIETUVAI DABAR?

VISUOMENĘ PLAČIAI JUDA REZOLIUCIJŲ REIKALĖ

CHICAGOJE KALBĖS
WILLIS IR KELLY
VASARIO 17

Chicagoje, kaip pranešama, Lietuvos Nepriklausomybės 28 metų sukakties paminėjimas bus atžymėtas tuo kad Vasario 17-tą, Hotel Morison vakarienėje kalbės du Kongreso nariai iš Washingtono kurie įnešė rezoliucijas Lietuvos laisvės klausime — Atstovas Kelly ir Senatorius Willis.

Prie to iškilmingo paminėjimo rengimo dalyvausios Amerikos Lietuvių Misijos vadovybė, ko-pirmininkai Adv. Antanas A. Olis ir Aleksandras G. Kumskis, su visa kooperacija Margučio.

Tų Kongreso atstovų dalyvavimas Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjime su Lietuviais, tuo metu kai Amerikos vyriausybė prašoma ginti Lietuvos laisvę, yra mums reikšmingas.

Nuo Antros Amerikos Lietuvių Misijos Washingtono Lapkričio mėnesį, sąsąjyje su Willis ir Kelly rezoliucijų įnešimu Kongrese, iki dabar Amerikos Lietuvių visuomenėje eina judėjimas ir pastangos kad tos rezoliucijos Kongrese būtų prarastos.

Iš visų kolonijų ateina žinios apie Lietuvių pastangas dirbti kad tos rezoliucijos nebūtų užmestos.

Ar katalikas, ar socialistas, ar sandarities, nors jie nėra Lietuvai Vaduoti Sąjungos nariai, tas rezoliucijas mato kaip vienatinę tikrą pagalbą nelaimingai Lietuvai.

Kas kitas jei ne tų rezoliucijų Kongrese pravedimas, gali pagelbėti Lietuvos laisvės bylai, kuomet eina gandai kad Amerikos valdžia gali netrukus pripažinti Lietuvą Rusijai....

Tos rezoliucijos yra protestas prieš tokį manyimą, jeigu taip būtų ruošiamasi padaryti, ir kas gali stipriau tą protestą pareikšti jei ne Amerikos visuomenės atstovai Kongrese?

PADARYKIT SAVO AUKĄ
LIETUVOS VADAVIMUI

Atminkit kad ateina Gegužės 1-ma, kuomet nustatyta prasidėti Europos taikos konferencijai.

Pačioje Lietuvoje bolševikai vykdo kokius tai balsavimus šiomis dienomis.

Jie ruošiasi apmulkinti Taikos Konferencijos atstovus — ypač Amerikiečius — parodant buk Lietuvai antru kartu nusibalsavo pasivertę Rusams.

Tą klaidą galės geriausia su laikyti Kongresas, kada priims tas rezoliucijas, reikalaujančias kad valdžia išpildytų Prezidento Rooseveltto duotą Lietuvių tautai žodį kad sugrąžins Lietuvai nepriklausomybę kuomet karas baigsis.

Amerikos Lietuvių Misija ir Lietuvai Vaduoti Sąjunga deda pastangas užkirsti keliuos naujai Maskvos suktybei su Lietuva, ir išjudinimui kad šios šalies valdžia neparduotų bolševikams Lietuvos — ko neturi teisės padaryti — ir tą uždraudimą mes pasieksime tik per Willis-Kelly rezoliucijas.

KONGRESMANAS
FEIGHAN KALBĖS
CLEVELANDE
VASARIO 16

Susikit savo auką Lietuvos Vadavimui, tarp dabar ir Gevadavimui, dabar, atžymėjimui Vasario 16-tos, kad mes galėtume prieš Gegužės 1-mą išgirsti Amerikos Kongreso pareikšimą jog Lietuva NERA parduodamas dalykas.

Clevelando LVS 1-mas skyrius savo susirinkime Vasario 1 apkalbėjo smulkmenas rengimo Vasario 16-tos paminėjimo vakarienės, į kurią pasižadėjo atvykti iš Washingtono kalbėti į Kongreso Atstovus Michael A. Feighan.

Kadangi Lietuvos Nepriklausomybės 28 metų sukaktis šymet sueina šeštadienį, tą patį vakarą Clevelandiečiai ir paminėjimą turės su iškilminga vakariene ir su Kongreso atstovu, kuris kaip tik mums labai reikalingas šiuo metu, stengiantis prarasti Atstovo Kelly ir Senatoriaus Willis rezoliucijas Lietuvos nepriklausomybės reikalą.

Šiuo laiku LVS 1-mas skyrius pradėjo naujų narių vajų. Kovo 1 d. susirinkime bus renkama 1-mo skyriaus valdyba 1946 metams ir aptariama kita veikla šiais metais.

DETROITO LVS SKYRIUS
UŽKVIETĖ
LVS SEIMĄ

Detroito LVS 6-tas skyrius padarė tarimą pakviesti sekanči Lietuvai Vaduoti Sąjungos Seotą seimą į Detroitą. Kaip tik tas seimas ir atitinka 6-to skyriaus skaitlinei.

LVS Centro valdyba Detroito skyriaus kvietimą priėmė ir gali dabar jau išanksto priminti visiems LVS skyriams kad planuotų apie siuntimą delegatų į seimą ir apie pasiuntimą seimui atitinkamų aukų.

Seimo laikas bus paskelbtas tada kai Detroito skyrius praneš kuriai dienai ir kokioje vietoje parinko seimui posėdžiauti.

Apie metinį LVS seimą laikas nuo laiko girdėsite daugiau.

Skyriai sugalvokit kokias pramogas sukėlimui pinigų delegatų kelionei į seimą ir aukojimui.

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Aukų Kuponas

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Gerbiame: Siunčiu savo auką parėmimui jūsų darbų.

\$..... LIETUVOS VADAVIMO DARBAMS

\$..... Knygai "LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE"

\$..... Lietuvai Vaduoti Sąj. nario mokesť (\$2 metams)

\$..... Išviso

Vardas

Adresas

Miestas

WATERBURY LVS
SKYRIAUS VEIKLA

Sausio 20 d., LVS 9-tas Waterburio skyrius turėjo metinį susirinkimą, kuriame buvo išrinkta valdyba 1946 metams ir nusitarta šių metų veikla.

1. Nutarta suruošti pokilį Vasario mėnesį, paminėjimui Lietuvos Nepriklausomybės 28 metų sukakties, pakviečiant dalyvauti šio miesto ir valstijos viršininkus su mumis dalyvauti, supažindinimui jų su Willis-Kelly rezoliucijomis ir prašyti jų paramos tas rezoliucijas laimingai prarasti U. S. Kongrese.

2. Skyrius nutarė rengti du piknikus ateinančios vasaros metu, vieną Birželio 16 d., antrą Rugsėjo 15 d., Linden Parke, Union City, Conn.

Toliau sekė raportai įvairių komisijų. Paaikškėjo kad LVS skyrius dar nėra pilnai metai laiko kaip suorganizuotas, o jau surinko Lietuvos vadavimą reikalams virš \$1,100.00. Šį metų tikisi pasidaryti daugiau.

Skyriaus valdyba išreiškia gilią padėką visiems gerasirdžiams Lietuviams, kurie taip gausiai prisidėjo vargstančios Lietuvos reikalams ginti.

Valdyba išrinkta sekanči: Jonas Tareila, pirmininkas, Stella Ramanauskienė, vice pirmininkė,

Antanina Colney, raštininkė, Petras Steponavičius, išdėninkas.

Parengimų komisijos pirm. p. ir ponis Albinas Kušliai, Globėjai Juozas Mikėnas, ponis Stanley Jaselunas.

Taipgi mūsų susirinkime dalyvavo Ona Čepinskienė, veikli darbuotoja iš Ansonia, Conn. Ji kalbėjo plačiai apie Willis-Kelly rezoliucijas.

Visi šio susirinkimo dalyviai pilnai užgyrė Bostono Lietuvių veikųj viešą pareikšimą bendros veiklos klausimu, ir kartų pasmerkė dabartinį srovį vadukų vienybės armdą.

Visuomenė turėtų suprasti kas tiems "ažiukams" visuomet rūpėjo ir rupi: daugiau jų nudėvėta srovinė politika negu tautos laisvė ir nepriklausomybė. Tai liudija jų pačių spauda. Visuomenė patariama nekreipti į tai dėmesio.

Dr. M. J. Colney.

"Dirvai" išsirašyti nereikia, laukti pradžios metų — idėkit į laisšką \$1 dabar ir "Dirva" lankys jus išties pusmeti.

Julius Smetona.

Po Svetingu Naujosios
Anglijos Dangum

(KELIONĖS ĮSPUDŽIAI)

(Tėsinys iš pereito nr.)

SENA PAŽYSTAMA

Prieš 26 metus, dar vaiku, teko gyventi Šveicarijoje. Atsitiko kad tuo metu į Šveicariją mokyti buvo atvažiuojęs Amerikos Lietuvaite p-lė Ona Vosiliūtė. Ji mokėsi su mano seseria toje pačioje vietoje ir man keletą sykių buvo tekę su ja matytis. Nuo to laiko, nors daug metų išgyvenome tame pačiame mieste — Kaune — daugiau nebesusitikome. Bet štai, po ilgo laiko tarpo, tolimoje Naujosios Anglijos pargangėje man vėl teko pamatyti panelę Vosiliūtę, dabartinę ponį Pakštienę. Labai džiaugiasi iš tos netikėtos progos.

VAKARIENĖ

Vakare, po prakalby, Smith restorane įvyko draugiška vakariene. Kai sėdome į stalą mano kaimynas iš dešinės ir bendravardis, p. Julius Kiškis, pastebėjo: "Kai aš sėdau prie tokio valgiais apkrauto stalo, aš visuomet prisimenu tuos Lietuvius kurie šiandien neturi ko valgyti — mūsų pabėgėlių Europoje ir tremtinius Sibire, o taip pat ir tuos kurie liko Lietuvoje". P. Kiškis, lygiai kaip ir jo jauna žmona, abu dar neperseniausia atvykę iš Lietuvos, dabartinio metu gyvena Worcesteryje.

Vakariene metu teko išsikalbėti su senu mūsų veikėju p. A. Blažiu, kurs paskutiniu metu ypatingai smarkiai dalyvavo Lietuvos laukui. Daug senų ir naujų pažystamų, vis gerų Lietuvių, teko pamatyti vakarieneje. Labai malonu buvo ir tai kad visos patarnautojos prie stalo buvo Lietuvaitės.

Kai išėjome iš Smith restorano, buvo 11 val. vakaro. Žiemą jau buvo grįžus į Worcesterį, ir mano storas žieminis apsiaustas buvo labai vietoje. Gražiū Buicku kreivomis Worcesterio gatvėmis ir per duobutę bėgti prieteliaus Jurgio Lapinsko avenue p. Danilienės mums nuvežė namo. Užlipome į antrą aukštą. Po mūsų kojom, lygiai taip kaip vakar, tukstantais žiburių pasidabinęs, snaudė Worcesteris.

Kai išėjome iš Smith restorano, buvo 11 val. vakaro. Žiemą jau buvo grįžus į Worcesterį, ir mano storas žieminis apsiaustas buvo labai vietoje. Gražiū Buicku kreivomis Worcesterio gatvėmis ir per duobutę bėgti prieteliaus Jurgio Lapinsko avenue p. Danilienės mums nuvežė namo. Užlipome į antrą aukštą. Po mūsų kojom, lygiai taip kaip vakar, tukstantais žiburių pasidabinęs, snaudė Worcesteris.

Pabaigęs tą pasakojimą, Dr. Bruveris staiga manęs paklausė: "O ar Jūs gerai pažystate ponį Pakštienę, cete femme charmante (tą žavingą poniją?) Deja, aš tegalėjau atsakyti kad ponį Pakštienę pažinau tada kai vaikščiojau į pradžios mokyklą.

Jau artinosi vakaras kai mes atsiveikiname su mielomis šeiminkėmis. Aš paprašiau p. Danilienės mane nuvežti į Worcesterio biblioteką, kurioje norėjau kiek paskaityti laikraščius ir pasižvalgyti. Worcesterio biblioteka, sutalpinta senamane name, nei iš tolo negali lygintis su puikia Clevelando biblioteka, bet ir joje galima rami ir patogiai dirbti. Clevelande dėl streiko mes jau daugiau kaip savaitę laiko buvome laikraščius, todėl buvo labai su p. Danilienė. Su ja jau vakar buvau susitaręs vykti

Susiradau New York Times ir ėmiau skaityti. Didelis, geras ir rimtas dienraštis, nors ir jis kiek apkrėstas vergiška pataikavimo bolševikams dvasia. Tai ne Chicago Tribune, kuris, nieko nebodamas, vanoja komunistams ir jų pataikavams kailį ir tiek. Bet vis dėlto New York Times yra New York Times — daugybė rimtų straipsnių, daugybė įdomių žinių. Ir nepastebėjau kaip atėjo šešta valanda, kada p. Danilienė buvo žadėjus atvažiuoti manęs pasiimti. Išėjau į gatvę ir netrukus pamačiau beat-slenkantį man jau gerai pažystamą Buicką. Už kelių minučių jau mes buvome pas p. Lapinskus.

VAKARAS PAS
LAPINSKUS

Čia jau mūsų laukė gražiai padengtas stalas, o iš virtuvės sklido skanaus kepsnio kvapas. Jau iš ankstyvesnio savo atsilankymo Worcesteryje žinojau kad p. Lapinskienė yra gera šeiminkė, bet dabar buvo malonu dar kartą tą tiesą patirti. Gerai suprantu kodėl mano prietelius ir šeiminkas J. Lapinskas, išleidęs savo žmoną 1939 metais į Lietuvą, didžiai vargo. "Nusiperku, bu-davo, didelį gabalą geriausios jautienos", pasakoją man mano prietelius, "ir imu kepti. Mėsa tik čirška, spraksi, visaip lankstoti ir kaž kodėl juosta; iš didelio gabalo liko vos mažutis, susitraukęs šmotelis. Ragauju — negardu, negaliu valgyti..."

Daug įdomių dalykų vakariene metu mums papasakojo mūsų senas veikėjas p. Stasys Purvinskas, su kuriuo tik dabar teko geriau susipažinti. Kalbėjo jis apie Lietuviškus bankus, įvairias bendroves ir batų fabrikus, į kuriuos Lietuvai daug pinigų buvo sudėję, bet iš kurių nedaug teatsiėmė. Kartais linksmy, o kartais ir labai liudnų nuotikių iš ankstesnių laikų teko išgirsti tą vakarą. Klausydamas tų pasakojimų ir pats laiks nuo laiko šį-tą įterpdamas, matydamas aplink mielus, Lietuviškus veidus, užmirdavau kad esu tolimoje Amerikoje. Tačiau tas užsimiršimas neilgai trukdavo ir man nuolat prieš akis iškildavo skausmingas mūsų tėvynės Lietuvos veidas.

Tos konferencijos metu tarp Prof. Pakšto ir tulo p. X įvyko pasikalbėjimas apie Vilnių, ką atsitiktinai nugirdo Dr. Bruveris. Išliko tradicinis klausimas: kieno yra Vilnius, Lenkų ar Lietuvių?

Prof. Pakštas šitaip išvedžiojo: "Aš turiu barzdą. Įsivaizduokit kad ji mano barzdą pri-lystų utėliui. Ar kiltų kokių kokių abejonių kieno ta barzda yra — mano ar utėlių? Ne. Tap ir su Vilniū. Vilnius yra Lietuvos miestas. Ir kaip mano barzda vistic lieka mano, nežiurint į tai kiek utėlių į ją būtų prilindę, taip ir Vilnius lieka Lietuvos sostine, nežiurint kiek Lenkų į jį bebūtų prisigrūdę".

Dr. Bruveris toks palyginimas labai patiko, bet ponas X paraudonavo kaip vėžys ir nugarino į šalį. Pasirodo kad ponas X buta Lenko....

Pabaigęs tą pasakojimą, Dr. Bruveris staiga manęs paklausė: "O ar Jūs gerai pažystate ponį Pakštienę, cete femme charmante (tą žavingą poniją?) Deja, aš tegalėjau atsakyti kad ponį Pakštienę pažinau tada kai vaikščiojau į pradžios mokyklą.

Jau artinosi vakaras kai mes atsiveikiname su mielomis šeiminkėmis. Aš paprašiau p. Danilienės mane nuvežti į Worcesterio biblioteką, kurioje norėjau kiek paskaityti laikraščius ir pasižvalgyti. Worcesterio biblioteka, sutalpinta senamane name, nei iš tolo negali lygintis su puikia Clevelando biblioteka, bet ir joje galima rami ir patogiai dirbti. Clevelande dėl streiko mes jau daugiau kaip savaitę laiko buvome laikraščius, todėl buvo labai su p. Danilienė. Su ja jau vakar buvau susitaręs vykti

istorijos tragedijos, ir jos vėl galėtų grįžti į tėvynę ir vėl pradėti žmonišką gyvenimą.

Iš redakcijos dar grįžome pas p. Lapinskus, kuriems aš daug buvau skolingas už jų rūpesčius ir malonų priėmimą. Nuosirdžiai padėkojau p. Lapinskienei ir atsiveikinau.

Prieš išvažiuojant, p. Kyba dar mus nuvežė į kirpyklą, pas p. Bugnaitį. P. Bugnaitis aš žinojau iš jo raštų Amerikos Lietuvių, bet iki šiol mums nebuvo tekę susitikti. Tat dabar pasitaikė proga vie-nu suviu nušauti du kiškius: susipažinti su p. Bugnaitiu ir nusikirpinti. P. Bugnaitis, gyvas ir smagus, įdomiausi visais politiniais ir visuomeniniais klausimais. Labai apgeilestauo kad jis jau kuris laikas neberašo, ir palinkėjau kad greit vėl pradėtų rašyti.

Iš p. Bugnaitio nuvažiuo-me į stotį. Iki traukinio išėjimo dar buvo apie pusę valandos, tai dar galėjome ilgokai pasikalbėti. Lauke sniguriavo ir pustė. Atsiveikinau su re-daktorium Kyba ir mano prie-teliu p. Lapinsku ir sėdau į vagoną. Po šalto ir žvarbaus vėjo jis atrodė ypatingai šil-tas ir malonus.

(Bus daugiau)

BOSTONO LVS SKYRIUS
KVIEČIA KALBĖTI
ADV. OLĮ

Paskiausia įsikūręs LVS 15-tas skyrius, Boston, Mass., rupinasi surengimu didelio viešo masinio susirinkimo Bostone, į kurį kviečia Amerikos Lietuvių Misijos pirmininką Advokatą Antaną A. Olį.

Bostono Lietuviai veikėjai nori išjudinti savo aplinkinę raginti U. S. Kongresą prarasti Willis-Kelly rezoliuciją. Kada Adv. Olis galės į Bostoną važiuoti bus pranešta vėliau.

DARYKIT LVS NARIŲ VAJUS

Rengiantis prie LVS seimo, šiuomi kviečiamas LVS skyrius į darbą, rengti kolonijose narių vajus, prirašyti kuodant-giausia narių.

Iki šiol LVS savo darbą atliko — ir didelį darbą — daugiausia su pagalba ir parama apie desimties LVS skyrių.

Tas darbas buvo: išleidimas "Timeless Lithuania" ir kitų knygų. Skyriai daug pagelbėjo prie padarymo pasekmingais New Yorko Seimo ir dviejų Misijų Washingtono, taipgi ir Misijos delegacijos pasiuntimo į San Francisco.

1945 metais LVS gavo penkis naujus skyrius — taigi visiems skyriams uoliai darbuojantis darbas bus daug lengvesnis.

Worcester, Mass, 12-tas skyrius varo naujų narių vajų ir rengia vieną po kito pasekmingus vakarus.

Skyriai parsitraukit iš Centro knygų "Amerikos Lietuvių Misija ir Jos Darbai", duokit dovanų naujai įsirašančiam nariui ar narei.

Rašykite į centrą tų knygų tuojau, iki jų turime.

PRALEISTA NEPAKSELB-TOS AUKOS

Antros Amerikos Lietuvių Misijos metu Washingtono buvo gauta šios aukos, kurios per neapsižūrėjimą praleista nepaskelbtos:

Kazimieras Tumosa,
East St. Louis, Ill. 5.00
Petras Žilinskas,
Los Angeles, Cal. 5.00

Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

IŠ PANEVEŽIO atėjusiam laiške sakoma: "Dabar pas mus daug Rusų, kurie mus tvarko". Laišką Rusų cenzura perleido, o bolševikų laikraštis Amerikoje paskelbė. Tokiu būdu, to posakio tiesa neabejotina.

"Mus tvarko Rusai" — štai prie ko Lietuvių tautą musų bolševikų partija atvedė!

ELOGAS MEDIS gero vaissiaus negali duoti. Sarašas kankinių ir kankinimų, kuriuos Dirvoje įvardina autorius svarbaus rašto. "Lietuva Tironų Pančiuose", patvirtins visų sveiko proto žmonių įsitikinimą kad krauju ir ašaromis kuriamą raudoną Rusų imperiją nėra ir nebus geras žmonijos istorijos vaisius.

SVEDIJOJE, burelis Pabal-tijo piliečių pradėjo leisti Anglišką kalbą žurnalą "The Baltic Review". Visa Amerikos Lietuvių spauda pirmą jo numerį išgyrė.

Tai pagyrimas skaudį žandinė Amerikos Lietuvių Tarybai ir jos "Informacijų" centrui.

Be pinigų, le tėvynės, Svediskai kalbančiame svetiname krašte, burelis idealistų leidžia puikų Anglišką kalbą leidinį, o ALT tariami "vadai" savo antroje tėvynėje, turėdami iš visomenės išprašytą \$50,000 ir girdamiesi "tukstančių" pritarimu, neįsileidžia nei gero Angliško psė!

MUSŲ ISTORIJS dokumentu surinkimu ir saugojimu jau pradėta rimtai rūpintis. Sandorojo tuo klausimu įdėta Dr. Zimanto straipsnis.

Tėvynės Mylėtojų Draugija renka knygas ir laikraščius. Tai patį daro katalikų burelis Chicagoje, o New Yorke Katalikų Kultūrinis Institutas nori suorganizuoti Istorijos Draugiją.

Kun. Juras, Lawrence, Mass., renka kompletus, raštus ir knygas. Gali būti, iš šio sąjūdžio išsivystys visai rimtas dalykas. Aišku, betgi teks tautinei ir katalikų srovėms bendrai susitarti. Politikoje nepavykus, gal pavyks kulturoje....

KATALIKŲ spauda tvirtina, "naturalus kelias" Amerikos Lietuvių vienybei kovoti už Lietuvos laisvę esąs per Amerikos Lietuvių Tarybą.

Nebumant "naturalumo" žinovais, sunku nustatyti to tvirtinimo tvirtumą. Tačiau, gyvenimas Pirmo Pasaulinio Karo metu privedė tautinę ir katalikų visuomenę prie bendrai suorganizuoto Lietuvių Ekzekutyvio Komiteto. Kas buvo natūralu tada, gali būti, natūralu ir šįdien.

MUSŲ VEIKĖJAI, nors girdžiai skaito Vokietijon pabėgusių Lietuvių raštus, pradeda pasigesti raštų iš Amerikos Lietuvių gyvenimo ir klausimn.

Kiekvienam antplūdžiui atsiranda atspindis. Sandara įvyks gražioje pusiausvyroje.

Musų veikėjų pareiga imtis plunksnos ir, be to, platinti musų laikraščius, kur tik galima. Čia dar daug progų ir spragų, gerbiamieji!

PRANCUZIJOS komunistai, Maskvos kurstomi, nori pradėti tiesioginį pasikėsimą gelbėti Ispanijos komunistams išversti Gen. Franco vyriausybę. Ispanijos kabinetas nutarė pavesti Gen. Franco teises nustatyti kovos priemonės apsigynimui jeigu piktai kaimynai Prancūzai imtų savo užgaidą vykdyti.

Lietuva Tironų Pančiuose

LIETUVIŲ TAUTOS
NAIKINIMAS

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

6. Raudonoji mirtis Lietuvoje

Raudonosios mirties dalgė ilgomis kančiomis ir žvėriškiausiais būdais išplovė Lietuvoje per vienus metus tukstančius geriausių patriotų. Išplovė ir pakasė jų lavonus slaptomis, niekam iš artimųjų nepranešant apie nužudymo likimą. Bet nesuskubo bolševikai panaikinti visų savo kruvinų darbų pėdsakų, nesuskubo likviduoti paskutinių liudininkų ir paskutinių kraujo dėmių.

Bolševikus iš Lietuvos išvijo, buvo sudaryta Dingusių Politinių Kalinių Pajieškojimų Komisija, kuri tyrinėjo kaip ir kur čekistai kankino ir žudė kalinius. Ir paaiškėjo daug baisių, stačių siurpulingų dalykų. Žinoma, kiekvienas kalėjimas turėjo savo atskirus budelius: visi jie buvo žiaurūs, bet jų tarpe buvo ir žiauresnių. Todėl mes čia trumpai pasekime raudonąją mirtį įvairiuose kalėjimuose.

Kretingos kalėjimas. Kalėjimą Kretingoje čekistai įrengė Šv. Antano prieglaudose namuose, kurie buvo patatyti Amerikos Lietuvių aukomis. Kalėjimui "gyventojų" netruko, nes, budamas Vokietijos pasienyje, rinko uoliai nemažą skaičių tų Lietuvių kurie ryždavosi eiti per sieną Vokietijon ir kuriuos ištikdavo nelaimė. Sugautieji bėgiant per sieną buvo labai žiauriai kalinami ir kankinami, kad pasisakytų reikalingų žinių. Žudymų ir kankinimų vieta buvo kelių hektarų laukas, prie vienuolyno tvenkinio ir prie pat kapinių. Jis buvo aptvertas aklina tvora, ir visi jame padaryti įrengimai rūpestingai užmaskuoti.

Ten ir rasta politinių kalinių žudymų ir kankinimų vieta. Kur nužudytieji buvo pakasami, tos vietos nepavyko surasti. Bet kaip jie buvo nužudomi, galima spręsti iš tų lavonų kuriuos bolševikai nužudė prieš bėgdami ir kurių nespėjo pakasti. Tarp rastų nužudytų politinių kalinių buvo du lavonai kuriems buvo nuluptos galvos ir kojų odos. Keli buvo prišėti geležine viela prie stulpo ir gyvi svilinti šaldais. Kitiems buvo nurauti plaukai, nutrauktos galvos ir išlaužyti kaulai.

Raseinių kalėjimas. Raseinių kalėjimo budeliai kankindavo ir žudydavo savo aukas kalėjimo kieme; ten juos ir pakasdavo. Padarius kasinėjimus ir lavonų ištyrimus, rasta kad kaliniams, prieš juos galutinai nužudant, buvo sulaužomi šonkauliai, išsukinėjamos rankos, išpjaunami liežuviai ir padaryta kitokių labai šlykščių sužalojimų.

Telsių kalėjimas. Telsių kalėjime nukankinti Lietuviai politiniai kaliniai yra iškalbingiausias liudytojas bolševikinio žiaurumo. Vien tik Birželio 24 d. (1941 m.) buvo nukankinti ir nužudyti 76 politiniai kaliniai iš Telsių kalėjimo. Juos susidėjo čekistai į sunkvežimius ir, pasivežę į Raimių mišką (pora klm. nuo Telsių), visus išžudė, šlykščiausia juos kankindami. Atkasteji ir ištirtieji lavonai rodė kad jie visi nužudyti tokiomis kankinimų priemonėmis kurias tik beprotis gali panaudoti. Čekistai degino savo gyvas aukas ant laužų, plikė jiems galvas, kojas ir rankas verdančiu vandeniu, daužė šautuvų buožėmis ir vielomis su švino gabalais, pjaustė durtuvais ir peiliais, laužė rankų ir kojų kaulus; badė peiliais nugaras, akis, šonus; lupo gyviesiems odą ir pjaustė lyties organus; išlaužinėjo dantis, darė iškastravimus, išplėšinėjo liežuvius. Stačiai netikėtum žmogus kad visa tai teisybė, jei pats tų aukų nebūtum matęs, ir jei sudaryta gydytojų komisija nebūtų Birželio 28 d. (1941 m.) tuos lavonus ištyrus ir surašius protokolą, kurio ištrauką čia ir paduodame:

"Lavonas nr. 1. Čiužas Antanas iš Telsių:

Pilvo ir krutinės sumušimo žymės. Ant kairės kojos sanario smugio žaizda, kraujas išsilijęs. Abi rankos užpakalyje surištos. Visos galvos kiaušo siulės sutrūkusios, trukimai pusiau ovalinės formos. Matuojant

Lady Astor Parvyko Amerikon

New Yorke priepilaukoje, prie iškabintos Britų vėliavos, stovi tik ką atvykę į Ameriką Lordas ir Lady Astor, žymūs Anglijos gyvenime asmenys. Lady Astor yra Amerikietė mergina, išteikėjus už to Britų didžiūno. Ji savo veiklumu Anglijoje tiek žymėjosi kad net buvo išrinkta į parlamentą. Čia atvyko aplankyti savo gimines Virginiją valstijoje.

žafzdos gailumą, matiklis eina laisvai per visą kaukolę. Smagenys sumaišyti, paakiuose mėlynės.

Lavonas nr. 2. Kavolis Petras, iš Telsių:

Visas galvos kiaušas sutriuškintas, deformuotas. Iš galvos dešinės pusės, tarp kaktikaulio ir smilkinio kaulų yra žaizda nelygiais kraštais. Iš nosies ištekęs kraujas. Oda nulupta. Smagenys ištrūskę. Ties dešiniu lūpų sujungimu yra durtos dvi žaizdos 10 cm. gilumo. Šone iš dešinės pusės po ranka yra mušimo žymės. Apatinis žandikaulis sutriuškintas. Lyties organai sumušti, kraujas išsilijęs. Rankų galunės nušutintos.

Lavonas nr. 3. Bubelė Stepas, iš Alsėdžių.

Lavondėmės stipriai išreikštos visame kune. Lupasi abiejų kojų sumušimo žymės. Lyties organas sumuštas, kraujas išsilijęs. Ant varpos sumušimo žymės. Smakras priveržtas prie kaklo, pažabotas raiščių, liežuvis ištrauktas, apatinis žandikaulis nulaužtas žemyn. Tarp viršukaulio, pakauškaulio ir smilkinio kaulo yra žaizda su aštriais nelygiais kraštais 8 cm. gilumo. Smagenys išbėgę.

Lavonas nr. 4. Butkevičius Alfonsas, iš Kaunatavo.

Pažabotas arkliniu raiščiu, dešinė akis išdurta, galvos kiaušas ir visos veidas deformuoti. Kaktėje ir pakaušyje durti žaizda 2.5 cm. Sumušimo žymės pastebimos ypač kairės akies smilkinyje, kairės krutinės šone ir kairėje kojų srityje.

Lavonas nr. 5. Antanavičius Antanas, iš Telsių:

Ant krutinės, dešinio peties, dešinio šono platus sumušimai su krauju išsiliejimais. Dešinė ranka sumušta su krauju išsiliejimu. Rankos užpakalyje surištos. Ant kairio žando žaizda 4 cm. ilgumo ir 3 cm. gilumo. Viršuje kairiojo antakio ir iš šono iki ausies pjauta žaizda 10 cm. gilumo. Kairėje pusėje kaktos 3.3 cm. žaizda. Viršugalvyje, priešakyje nuo duobutės truputį į kairę žaizda 4.5 sm. Matyti smagenys.

Lavonas nr. 72. Neatpažintas.

Nugara smarkiai sumušta. Nuo rankų nulupta oda. Kairiame kirkšnyje pjauta žaizda 4.4 cm. Galva sudaužyta. Kaukolė sutriuškinta. Apatinis ir viršutinis žandikauliai supjaustyti. Iš burnos vidaus su durtuvu išmaišyta gerklė. Liežuvis nėra. Tarp akių ir nosies žaizda.

Pravieniškų Priverčiamųjų Darbų Stovykla. Apie 30 klm. nuo Kauno, tuoj pat už Palemono, buvo įrengta dar Nepriklausomos Lietuvos laikais priverčiamųjų darbų stovykla, kurioje įvairūs kriminaliniai nusikaltėliai atlikdavo darbus, kasdami durpes. Bolševikai iš tos stovyklos padarė didelį kalėjimą, kuriame sutalpino virš 500 kalinių. Prasidėjus sovietų-Vokiečių karui, Birželio 26 d. apie 400 kalinių buvo bolševikų sušaudyti. Tą dieną staiga atvyko burys sovietų karių, išsivare visus kalinius į kiemą, surikiavo juos į gretas ir iš kulkosvaidžių bei automatinų šautuvų visus išguldė. Nelaimingieji sugriuvę ant vienas kito, mirties agonijose, šauksmų ir aimanų trukmė užbaigė savo kančių kelią. Bolševikai suruošė Pravieniškų skerdynes tam kad, negalint kalinių išvėsti, kaliniai nebūtų jau artėjančių Vokiečių paleisti. Kartu su kaliniais jie sušaudė ir visus stovyklos tarnautojus, jų žmonas ir vaikus, išviso 29 asmenis. Kodel jie sušaudė tarnautojus ir šįdien neišku.

Iš sušaudytų kalinių išliko gyvi apie 50, kurie sužeisti arba visai kulkos nepaliesiti griuvo kartu su lavonais ir nudavė esą negyvi. Vienas iš išsigelbėjusių, Gaičius Kazys, sunus Kazio, gimęs 1920 m. Liepos 2 d., Tauragės aps., Skaudvilės v., Padvorių km., darbininkas, sumintas už sovietų valdžios šmeižimą ir šaulių liaudies teismo nuteistas vieneriems metams kalėti, atvežtas į Pravieniškų stovyklą 1941 m. Birželio 7 d., išgyvenęs Pravieniškų skerdynes, štai ką papasakojo:

"Apie karą pajutome jau sekmadienį, Birželio 22 d. Tą dieną dirbti nei vieno nevarė. Vakare nuleido raudoną vėliavą, o pirmadienį prižiūrėtojai visus užrakino kameroje, o patys pradėjo nusiplėdinėti žvaigždes ir kitus tarnybinius ženklus ir persirengti civiliais rūbais. Aiškiai bijodami blogų pasekmių, mes prašėmės paleidžiami, bet viršininko buvo įsakytą nei vieno neišleisti iš kamero. Trečiadienį girdėjome smarkų šaudymą apie linkės miškuose. Praleidžiame dar vieną baisių nujautimų naktį, ir ketvirtadienį, Birželio 26 d., įvyko tai ko nei vienas likęs gyvas negalės niekad užmiršti.

Apie 15-16 valandą stovyklą apsupo kelių šimtų raudonarmiečių dalinys ir ėmė šaudyti į kalėjimo barakus. Tuoj po to pamatėme kad apie 17 prižiūrėtojų iškeltom rankom nusiverė raudonieji į pamiškę ir ten juos sušaudė. Pasigirdo granatos, mestos į administracijos pastatą, sprogimas. Netrukus raudonieji išlaužė kamero duris ir, mušdami šautuvų buožėmis kalinius, įsakė visiems išėiti iškeltom rankom, į kalėjimo kiemą, aptvertą spygliuotų vielų tvora. Čia visus surikiavo ir sustatė ties barakais. Apie 20 žmonių atskyrė ir pastatė prie kieme esančios pirties. Prie jų prijungė ir iš kaž kur atvartų moterų. Kalinius buvusius gretimame dirbtuvės pastate suvarė į atskira būrį ir pastatė prie dirbtuvės. Tuoj po to pradėjo šaudyti kulkosvaidžiais. Pirmiausia buvo sušaudyta prie pirties pastatytas burys su moterimis. Kilo neįsivaizduojamai baisus klyksmas, maldavimai ir skaismingi sužeistųjų dejavimai. Puolėme visi ant kelių ir prašėme pasigailėti. Pradėjus šaudyti į būrį kuriame aš buvau, kritau į tarpęji nepaliesistas. Ant manęs eriuvo dejuodami ir šaukdami sužeistieji ir mirštantieji. Po to girdėjau sprogimus granatų mestų į lavonų krivas. Tuo pat laiku pasigirdo stiprus šaudymas Pravieniškų stoties kryptimi, ir tuoj visi raudonarmiečiai iš kiemo išnyko. Aprimus šuviams, gyviei ir mažiau sužeistieji pradėjo lysti iš po lavonų ir prisikelti...."

Ukmergės kalėjimas. Ukmergės kalėjime buvo puotatos laikoma apie 200 politinių kalinių. Vienus jų nuteisdavo ir išveždavo; veniau kitų pririnkdavo, ir taip ėjo aukos, lyg ant besisukančios juostos. Sovietų-Vokiečių karui prasidėjus, Ukmergės kalėjime buvo apie 130 politinių kalinių. Jiems visiems pavyko pabėgti, pasišalinus sargybai. Bet vos tik kaliniai suspėjo išsivaikščioti, atvyko burys čekistų vykdyti egzekucijas. Radę kalėjimą tuščią, pradėjo gaudyti išsibėgiuosius kalinius. Laimei, jų sugavo nedaug — tik aštuonis. Tuos aštuonis jie Ukmergėje ir sušaudė.

Kauno kalėjimas. Kauno kalėjime laikomi politiniai kaliniai buvo žudomi Petrašiūnuose, apie 7 klm. nuo Kauno. Prie Petrašiūnų buvo parinktas didelis žemės sklypas, aptvertas murine tvora ir uoliai saugojamas. Tas sklypas ir buvo politinių kalinių kapinynas. Ir jei jis galėtų prašnekėti, atskleistų daug šurpių scenų.

Dažną naktį pro paslaptingus vartus įvažiuodavo į "kapinyną" Kauno kalėjimo sunkvežimiai su gyvomis arba jau nugalabytomis aukomis. Kaip tame "kapinyne" žudydavo politinius kalinius, niekas negali pasakyti — iki šiol nebuvo pavykę rasti nei vieno liudininko. Tik iš kasinėjimų paaiškėjo kad kaliniai buvo laidojami krūvomis. Vienoje duobėje rasta net 29 lavonai. Gydytojai, apžiūrėję lavonus, rado kad jie buvo prieš nužudant smarkiai sumušti ir iškankinti. Daugumas jų nužudyta ne šuviu, o plaktuko smugiais į smilkinį. Visas kapinynas — apie 8 ha plotas — yra nusėtas lavonų duobėmis, kuriose bolševikai pakasė po keliasdešimt iškarto geriausių Lietuvių Tautos vaikų.

Tiksliai pasakyti kiek Lietuvių politinių kalinių bolševikai sunaikino per vienus metus Lietuvoje, yra neįmanoma. Žinoma tik tiek kad suimta buvo apie 12,000. Apie porai tukstančių politinių kalinių pavyko išeiti iš kalėjimų karui su Vokiečiais prasidėjus. Bet nežinoma kiek kalinių buvo jau anksčiau į Rusiją išvežta ir kiek jų prieš pat karo pradžią ir karui jau prasidėjus. Spėjama kad apie 4—5 tukstančius Lietuvių politinių kalinių čekistai bus likvidavę Lietuvoje.

Raudonoji mirtis pagriebė nemažai Lietuvių jau paskutinę bolševikų viešpatavimo valandą. Raudonoji armija, besitraukdama iš Lietuvos, daug kur įvykdė masines žudynes, apkaltindama žmones partizanine veikla. Pavyzdžiui, Birželio 24 d. Panevėžyje sušaudė virš 30 kulkos fabriko darbininkų, Zarasuose sušaudė virš 20 asmenų. Ir beveik kiekviename mieste bei miestelyje raudonoji mirtis paliko savo kruvinus pėdsakus.

Skačiuje tų kurie buvo iš Lietuvos besitraukiančių bolševikų nužudyti, apkaltinant juos "liaudies priešais" bei partizanais, randame ir 15 kunigų (kai kurie jų net žvėriškai nukankinti): Balčius Valentas, Pūsnės klebonas; Lajauskas Matas, Malėtų klebonas; Daugėla Jonas, Stirnių klebonas; Navickas Jonas, Vieksnių klebonas; Balsys Vaclovas, Lankelskių klebonas; Petrika Jonas, Marijampolės gimnazijos kapelionas; Juknevičius Andrius, Merkinės klebonas; Vitkevičius Pranas, Skorulių klebonas; Vėgėlė Balys, Vėprių klebonas; Dabrila Justinas, Vilkaviškio seminarijos profesorius; Tutinas Jonas, Palomenės klebonas; Dambrauskas Vaclovas, Kuršėnų klebonas; Šveikauskas Benediktas, Rokiškio altaris; Stankevičius, Vilniaus krašto kunigas.

KAS SEKA TOLIAU

Pradedant sekančiu numeriu, tilps smulkmenišką aprašymą kaip Maskva paruošė LIETUVOS PAVERGIMĄ — apie klastas kokiomis prie Lietuvos okupavimo ir pavergimo eita. Dirvoje seks šie skyriai:

I. LIETUVA KARO ISVAKARĖSE

1. Lietuvos politikos pagrindinės gairės
2. Karas ir "Vilniaus problema"
3. Vilnius Maskvos rankose

II. TROJOS ARKLYS LIETUVOJE

1. Lietuvos kvietimas Maskvon
2. Klastos pradžia
3. Sutarčių projektai
4. Trečias posėdis Kremliuje
5. Stalino šventoji valia
6. Lietuvos "sutikimas"
7. Užbaigta apgavystė

III. LIETUVOS OKUPACIJOS PARUOSIMAS

1. Sutartį pasirašius
2. "Juoda katė"
3. Pirmas prasimanymas kaltinimas
4. Teisybė bado akis

Po to seks kiti faktai ir atvaizdavimas visos Lietuvių Tautos tragedijos, ką aprašo patyrę žymūs Lietuvos reikalų žinovai, patys visa tai pergyvenę ir laimingai iš sovietų pragaro ištrukę, — apie ką mes Amerikos Lietuviai norime žinoti.

"LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE" leidžiama knygoje, bus apie 350 pusl. didumo knyga. Knygos prenumeratos priimama dabar — \$3.00, dvi knygos už \$5.00. Kas aukos stambesnes sumas knygos išleidimui arba išsirašys ją išanksto, to vardas ir auksa bus įtaltinta knygoje. Užsakymus siųskit tuejau:

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centras

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

CIVILIZACIJA IR 'CIVILIZACIJA'

Karo vengimo karštingė

VIS dažniau ir dažniau pastaru metu tenka išgirsti kalbų ir skaityti straipsnių kuriuose sakoma kad naujo karo žūt-but reikia išvengti, nes naujas karas nebūtų karas tarp tautų, bet civilizacijos savijudystė. Plintantoms prieškarinėms kalboms ir raštams, jų aidai jau atsiliepią kitais tonais: kadangi karo žūt-but reikia išvengti tai pirmoje eilėje reikia demobilizuoti kariuomenę. Juk jei nebūtų kariuomenių tai nebūtų ir karo. Tat šalin kariuomenę, šalin ginklai ir lėktuvai, ir tegyvuoją taika. Šalin kolonijos ir imperijos ir tegyvuoją visų pasaulio tautų ir visų žmonių lygybę ir brolybę.

Tiems visiems šūkiams beaident ore, parenkama net ir pasaulio sostinė — ji businti apie 30 mylių nuo New Yorko miesto, toje vietoje kur susitinka New Yorko ir Connecticut valstybių ribos. Tai busimoji Jungtinių Pasaulio Tautų Organizacijos buveinė.

Strykčiojimas apie bolševikišką "civilizaciją"

Bet kokią civilizaciją modernizkasis šių dienų pasaulis ruošiasi gelbėti, kokią brolybę ir lygybę naujoji Tautų Sąjunga rengiasi įgyvendinti? Ar tokią kurioje gyviems žmonėms pjaustomi liežuviai ir išbadomos akys, kurioje milijonai žmonių, vyrų, moterų ir net vaikų iki mirties užkankinami sunkiais darbais?

Dar šiurpulingai gyvi tebėra vaizdai to kas atsitiko Švedijoje, kas atsitinka užimtoje Vokietijoje, kai pabėgėliai varu grąžinami į Sovietų Sąjungos valdomas sritis. Dauguma pabėgėlių yra pasirengę greičiau mirti negu grįžti į Bolševikiją.

Bet kilnis, idealus 20-to amžiaus pasaulis nori išgelbėti civilizaciją. Nesvarbu kad net tą pat akimirksnį kai Londone Jungtinių Tautų diplomatai sako sienas suminkštinančias kalbas, milijonai žmonių puva Sovietų Sąjungos kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose ir tukstančiai žuva NKVD kankinimo kambariuose. Visvien, tik brolybėje su Sovietų Sąjunga gali būti išgelbėta pasaulio civilizacija. Ir net pačių didžiųjų valstybių atstovai bailiai ir vergiškai lenkiasi tos sovietiškos civilizacijos kūrėjui ir vykdytojui Stalinui.

Veto teisė Saugumo Taryboje ir liberum veto

KIEK tai liečia Jungtinių Tautų Organizaciją tai ji šiandien yra gerokai panaši į Lietuvos-Lenkijos valstybę jos trupėjimo laikotarpiu. Ar Saugumo Tarybos narių veto teisė neprimena Lenkiško liberum veto, kada kiekvienas plikbajoris galėjo atsistoti ir pasakyti "nie-pozvaliam", ir geriausiai sumanymai grindavo kaip iš degtųjų dėžučių pastatytas namelis?

Lenkai federalinės valstybės išgverimui, pateisinti buvo sugalvoję klasišką paaiškinimą. "Musų valstybė", jie sakydavo, "laikosi netvarka. Kadangi musų valstybė netvarkinga, ji yra silpna, o kadangi silpna, ji niekam nepavojinga, todėl jos niekas nepuls ir ji jos nepriklausomybę niekas nesikėsins".

Faktas kad bolševikai civilizacijos išgelbėjimo titulu gali ramiai visiems liaudies ir Maskvos priešams pjaustyti liežuvis ir civilizacijos vardu teisėjauti Niurnberge, tikrai patvirtina kad Jungtinių Tautų Organizacija yra niekam nepavojinga. Ar užtat ji nekludoma galės gyvuoti, yra litas klausimas. I ji atsakys ateitis.

Keistas betgi dalykas. Tuo metu kai pasaulis ruošiasi įžengti į aukštinį amžinosios taikos amžių, vis dėlto neišnyksta kalbos apie saugumo reikalavimus, saugumo zonas ir kitas apsigynimo priemones. Sovietų Sąjunga taip nuniokota šio karo, vis dėlto didžiules pinigų sumas, viršijančias 30% jos valstybinio biudžeto, skiria kariuomenės reikalams. Greta to, ji stato Europoje didžiules fortifikacijas, o apie kariuomenės demobilizaciją kaž kaip nelabai tesusigirdi. Jūs, Anglai ir Amerikiečiai, nusiginkluokite, tankus, lėktuvus, automobilius ir patrankas paskandinkite vandenyje, o mes del visako apsiginkluosime ir savo sienas sutvirtinsime didžiulėmis fortifikacijomis.

Ir jų žodžiai turi efekto. Greitesnės demobilizacijos prašymai pilasi iš visų pusių, protestai prieš privaromą karo tarnybą skrenda iš visų kampų, o kareivių žmonos vos neužtroškino Generolo Eisenhower'o, reikalaujamos jų vyrus paleisti iš kariuomenės.

Kaip kitą sykį, Hitleriui ir Stalinui dar tebesant biuliais, komunistai kuone perplysdami šaukė kad Prez. Rooseveltas nori įtraukti Ameriką į imperialistinį karą, nuo kurio nenukentės niekas kitas, o tik darbo žmonės, taip dabar jie su gausia jų pataikunų ir lepųjų minia šaukia kad reikia kuogreičiausia nusiginkluoti ir visą savo energiją sukaupti taikos meto kurybai.

Nereikia būti didelin išminčium kad suprasti ko bolševikai siekia. Jie nori kad Anglai ir Amerikiečiai būtų silpni, kad jie patys būtų stiprūs, nes tik tada jie galės įvykdyti jų nuolat planuojamą pasaulio perversmą ir tik tada jie visam pasauliui galės pirmesti savo bolševikišką civilizaciją.

Amerikai ir Anglijai dar reikalingos stiprios kariuomenės

Šito bolševikų tikslo niekuomet neturėtų paleisti iš akių Amerika ir Anglija. Jų vadai visuomet turėtų žinoti skirtumą tarp tikros, krikščioniškos ir bolševikiškos civilizacijos. Jei žmonės geriau pasirenka mirtį, o ne grįžimą į bolševikišką civilizaciją tai tas pavyzdys daug ką pasako.

Ne vengti karo bent kuria kaina, o sunaikinti bolševizmą ir išvaduoti žmoniją iš jo baisios grėsmės turėtų būti pirmutinis teisingųjų tikslas.

PO LAIKRAŠČIUS PASIŽVALGIUS

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS ŽODIS

Sausio 30 d. Keleivis įdėjo nuoseklių ir kulturingai parašytą Lietuvos Socialdemokratų Partijos žodį. Plačiau mes to žodžio nenagrinėsime, tik padarysime porą pastabų, kurios sykiu bus ir šioks-toks paaiškinimas.

1. Nors Lietuvos socialdemokratų aiškiai pasisako prieš bolševizmą, bet tuo pačiu metu nenurodo koks yra esminis skirtumas tarp bolševikiško socializmo ir jų socialistiško socializmo. Jie tik pabrėžia kad tuo tarpu kai bolševikai socializmą primeta jiega ir teroru, socialistai savo tikslą siekia demokratinėmis priemonėmis.

Iš to lyg ir išeina kad komunistų ir socialistų tikslas yra tas pat ir visas skirtumas tegludi keliuose ir metoduose kuriais jie to tikslo siekia.

2. 1926-1940 metų laikotarpį jie vadina Smetonos pusiau fašistiniu laikotarpiu. Jei jau tą laikotarpį socialdemokratų vadina pusiau fašistiniu tai pilnumo deliai jie jį turėtų pavadinti ir pusiau socialistiniu. Ir tai ne tik todėl kad kraštas tuo metu padarė didžiulį ekonominiai-socialinę pažangą, bet ir dėlto kad to "pusiau fašistinio režimo" metu beveik visi žymesniai Lietuvos socialdemokratų darbo valstybinį darbą ir aktyviai prisidėjo prie socialinės ir kultūrinės pažangos kurimo.

Štai jų vardai: J. Vilkaitis, J. Galinis, A. Šlaitis, K. Bielinis, Prof. Čepinskis, Prof. Purėnas, Prof. Janulaitis, Prof. Stankevičius, trys broliai profesorai Biržiškos, J. Glemža (Pienocentro pirmininkas), P. Dagys (Lietukio direktorius), S. Kairys (socialdemokratų pirmininkas, visą laiką turėjęs aukštą vietą Kauno savivaldybėje) ir eilė kitų.

Bet gražūs užsimojimai ir kilnūs idealai, jeigu jie nėra paremti jiega, yra tušti žodžiai. Tat kaip tik šiandien, kada bolševizmas graso viskam kas yra gražu ir kilnu, Amerika ir Anglija, kaip tikrosios, krikščioniškosios, civilizacijos atstovės, turėtų būti stiprios.

Ne kas kita kaip Amerikos ir Anglijos kariuomenės sutriuškino Hitlerį ir nacionalsocializmą, ne kas kita kaip jos saugo šiandien pasaulį nuo visiško subolševikėjimo, ne kam kitam kaip joms teks ir didžioji misija visiem laikams išgelbėti pasaulį nuo bolševizmo. Ir kuo stipresnės bus šių laikų kariuomenės tuo lengviau, lemiamai valandai išnušius, ios galės atlikti savo uždavinį.

TĖVYNĖS ILGESYS

Sudiev nespėjau draugams ištarti, klevams prie kelio — ir užsivėrė klajunai vartai į gimtąją šalį.

Apsmilkęs miestas. Rėkia reklamos, o meilė — vylius. Alejų liepos nugeltę šlama sielvartą gilų.

Tėvyne motin, kaliniu mirštu svečiam pasaulį — kad taip dar vėją tavo išgirsti, pasveikint saulę!

Girdžiu — ten marios, mėlynos marios — nūc tėviškės atūžia, sakinio kvapo neša gintarus — žaliuos krantuos sudužo —

O ar tai tavo žydnėjos akys, ar žvaigždės panaktinės? — Suspindę leidžias ir vėlei teka — gimton šalin vadina.

B. Žvingilas.

Pabėgėlių Vargai ir Sielvartai

Specialiai Dirvai iš Šveicarijos.

Savo korespondencijų serijoje bendru pavadinimu "Pabėgėlių vargai ir sielvartai" sten-giausi pavaizduoti pabėgėlių gyvenimą. Baisioji tragedija, ištikus Lietuvos tautą, atskala-vo Šveicarijon tik mažytę ban-gelę, vos kelis šimtus žmonių. Tačiau ir jų likime bei išgyve-nimuose atsispindi tautos visu-mos vargai bei sielvartai.

Jeigu pabėgėlių gyvenimo są-lygos Šveicarijoje vienu kitu požiūriu skiriasi nuo tų sąlygų kuriose gyvena tautiečiai, sa-darydamas savo artimiausiais padėjėjais.

Šios kelios pastabėlės parodo kad didelę dalį socialiniai-eko-nominio programo kurį Lietu-vos socialdemokratai planavo tik žodžiais, tautininkai įgy-vendino darbais. Skirtumas tik tas kad visam tam tautininkai davė savą, Lietuvišką atspal-vį, tuo tarpu kai socialistai į viską žiūrėdavo iš internacio-nalinio, tarptautinio, taško.

U. S. IZDAS išleido sidabri-nius 10c su Prez. Roosevelto atvaizdu. Tas padaryta jo pa-gerbimui. Tų dešimtukų išlei-sta 22,950,000 per pirmas še-šias jų dirbimo dienas. Senie-ji dešimtukai taip pat pasilie-ka geri.

AMERIKOS karo veteranų organizacija įteikė rezoliuciją Washingtone, kurioje parei-škia kad del namų stokos ir ki-tų sąlygų į šią šalį nebūtų įlei-džiama ateiviai bent per 10 metų.

MIRĖ HARRY HOPKINS, buvęs Prez. Roosevelto patikė-tinis, kuris net į Maskvą skri-do valdžios reikalais. Jis bu-vo palankus komunistams ir turėjo įtaką į Rooseveltą. Jis mirė nuo ligos kuri buvo jį su-ėmus, turėjo vos 56 metus am-žiaus. Iki pereinų metų Lie-pos jis dar tarnavo Prez. Tru-mano patarėju.

●ARKLIŲ ir kitų darbo gy-vulių vietą užėmus moterų jie-gai, pasiilusavo tiek ganyklų nuo arklių ir mulių, kad gali-ma iššerti dar 18,000,000 ra-gučių.

VISI SUDIZURIA SU RUFESCIU APIE LIKIMĄ

Be abejo, daugiausia žmo-nės siejosi dėl Lietuvos liki-mo. Laisvą Lietuvą ištikusiai nelaimė privertė tukstančių tautiečių išvažiuoti iš gimtojo krašto. Jeigu netrukus galėsi-me grįžti į tėviškę, ištrėmi-mo mėnesiai pasiliks atmintyje kaip sapnas, daugeliui žmonių — kaip šiurpus sapnas. Lie-tuvių tauta savo istorijoje yra patyrusi nebe pirmą tragediją, tačiau visos nelaimės nepajėgė palaužti jos gyvasties. Esame tikri kad ir dabartiniai klai-kys laikai nepakirs Lietuvio ir jis pasiliks tvirtas, "kaip ažuols drusks prie Nemunėlio".

Bet šis įsitikinimas vis dėlto neatpalaiduoja nuo susirupini-mo ne tik pabėgėlių dabartimi, bet ir jo ateitimi. Visi pabėgė-liai turi visokeriopu kasdieninį rūpesčių. Tačiau, kaip jau mi-nėjom, žmonės krentasi ir dėl ateities. Vargu ar kas intys pranašo vaidmens. Vadovau-tis spėjolijomis būtų netikslu.

Kai kalbuosi su pabėgėliais, dažnai išgirstu klausimą: Kaip turėtume apsispręsti? Begal-vodamas apie panašius klai-mus, esu priėjęs tokią išvadą: "Tikėkime kad grįšime į Lie-tuvą jau ryt, bet tvarkykimės, lyg tektų pasilikti ištėmimo ilgesnį laiką". Ar toks at-sakymas atitiks tikrovę, sun-ku pasakyti. Tokiais atvejais tegalima pavartoti seną formu-lę: Ateitis parodys!

Kaip ten bebūtų, tačiau ky-la visa eilė klausimų dėl ateit-ies, į kuriuos pamažu reikia bendromis įiegomis įieškoti at-sakymo. Štai kad ir toks klau-simas:

Šveicarijoje yra vienas ki-tas jaunuolis, kuris norėtų mo-kytis tokioje šakoje, kurioje čia nėra pritaikintos mokyklos. Imkime kaip pavyzdį jurininkystę. Lietuvoje neturėjome jurininkystės mokyklos, tad jau-ni vyrai, norėję tarnauti Nep-tuno stichijoje, bėdavo siun-čiami užsienin (Italijon, Fran-

cuzijon, Suomijon, Vokietijon ir t.t.). Negali būti abejojamų kad Lietuvai visada jurininkai bus reikalingi, todėl jaunų vy-rų pasiryžimas eiti į tą sritį turėtų būti remiamas, bent tam tikrose ribose ir padarius tam tikrą atranką. Turint galvo-je kad Šveicarijoje tinkamos jurininkų mokyklos kaip ir nėra, tektų pasirūpinti kad vie-nas kitas jaunuolis galėtų iš-vykti kitur, pav., Prancuzijon.

Tačiau tuojau pat atsiranda vienoks ar kitoks kablumas. Broliai Amerikiečiai įgalino de-šimtis Lietuvių ir Lietuvių lankyti aukštąsias bei kitokias mokyklas. Lėšos ateina iš A-merikos. Tat savaime atrody-tų kad galima būtų susiderinti ir duoti progą suinteresuotam jaunuoliui negalinčiam mokytis Šveicarijoje, iš čia išvykti ir duoti jam stipendijatoje šalyje, kur veikia jo pasirinktos spe-cialybės mokykla.

Man čia terupėjo iškelti patį principą. Atsakymą į jį galės duoti Amerikiečių centralinės organizacijos. Neabejoju kad jos tuo klausimu susidomės ir vispusiskai apsvartys bei pri-ims atitinkamą nutarimą.

VERTETŲ APGALVOTI SĖS PLANAS

Eikime dar toliau. Turime čia nemaža diplomuotų žmonių, tačiau Šveicarijoje jie neturi jokios ateities arba jų ateitis ga-na problematinė. Net ir bai-gūs Šveicarijos aukštąsias mo-kyklas, nedaug vilties kad pa-vyks vietoje bent padariau įsi-tyti. Tokiomis aplinkybėmis kyla klausimas, ar neverta ga-lvoti apie studentų koncentravimą tokiose šalyse kuriose lengviau duodami darbo leidi-mai?

Iš to, be abejo, neseka kad tam tikrose srityse never-tėtų Šveicarijoje studijuoti. Bet mano manymu, reikėtų apsi-riboti, jeigu taip galima išsireik-šti, specifiskai "Šveicariškoms" sritims. Kitiems gi gal galima būtų parupinti stipendijas la-biau tinkamose valstybėse. Nu-stačius planą, studentai galėtų iš anksto pramokti kalbų tų kraštų, į kuriuos jie būtų lin-ke arba kur įsikurimo sąlygos bu-tų palankesnės. Kiek leidžia są-lygos, tektų duoti progą jau-najai kartai pasimokinti ir An-glo-Saksų mokyklose. Rašantis šias eilutes dar priek daugelį metų yra spaudoje reiškęs ap-gailėstąvimą kad Lietuvoje per mažai pažystamas Anglo-Saksų pasaulis.

Tokie ir panašūs klausimai keliama pačių pabėgėlių. Kas čia pasakytą dėl Šveicarijos, be abejo, tam tikra prasme tinka ir pabėgėliams apsigyve-nusiems kituose kraštuose. Tie klausimai įeina į "Tremtinių vargų ir sielvartų" seriją. At-rod kad šie klausimai yra ver-ti platesnio susidomėjimo. Tad juos ir pateikiu Amerikiečių Lietuvių visuomenei bei jų or-

Paskirtas 14 Metų

Comdr. James K. Vardaman, karo laivyno atstovas prie Pre-zidento Trumano, tapo paskir-tas 14 metų terminui į Federa-lio Rezervo valdytojų taryba. Jis buvo St. Louis bankierium.

ganizacijoms. Tegu apsvarto, padiskutuoją, reikalui esant — priima atitinkamą nutarimą.

O ateityje teks kelti viešu-mon dar kitokių tremtinių var-gus bei sielvartus.

Dr. A. G.

ROOSEVELTAS NETURĖJO TEISĖS ATIDUOTI

The Pittsburgh Press talpi-na sekancio turinio radakcijos straipsnį:

Išėjo viešumon kita slapta sutartis, Prezidento Roosevelto su Stalinu padaryta Jaltoje.

Veliausia reveliacija liečia Prezidento Roosevelto prizadą pavestį Rusijai Kurilų salas ir pietinį Sakhaliną. Tuo pat lai-ku Rooseveltas prizadėjo Rusi-jai tam tikrą kontrolę ant Port Arturo, Dairen ir Mandžurijos geležinkelį; Kinija jau ir iš-pildė savo prizadą tuo atveju padarytą Rusijai.

Kurilų salų sutartis buvo lai-koma slapytbėje ne tiktai nuo Kongreso ir visuomenės bet ir — sulyg Sekretoriaus Byrnes — nuo State Departmento. Jis sako kad nei jis nei Presiden-tas Truman nežinojo nieko apie tai iki po Japonijos pergalės. Vos tik savaitė laiko atgal Veikiantis Sekretorius Dean Ache-son užginčinoją tą kaip netik-rą gandą. Tačiau Rusai paga-liau priverstė kad tas būtų pri-pažinta. Tikras sutarties tek-stas dar vis tebėra slapytbė.

Mes norime nurodyti, tačiau, kad ta sutartis nėra praviloma — nei legaliai nei moraliai.

Prezidentas Roosevelt nega-lėjo tų teritorijų atiduoti Ru-sijai, nes tai buvo ne jo nuo-savybė kurią galėtų atidavinėti. Jos nebuvo nei Amerikos nuo-savybė. Tiktai United Nations taikos konferencija legaliai ga-li paskirstyti Japonijos terito-rijas, ir Amerikos legalis su-tikimas gali būti gautas tiktai sutartimi kurią Senatas užtvir-tins.

Nėra jokios moralės prieder-mės tą prizadą pildyti, nes ta slapta sutartis buvo sulaužy-mas viešų pareiškimų kuriuos paskelbė Amerikos ir Rusijos vyriausybės prieš tokius teri-torialius didinimus. Tie vieši pareiškimai buvo padaryti Uni-ted Nations Deklaracijoje Sau-sio 1, 1942, ir pakartotinai pa-tvirtinti Maskvos Sutartyje iš Lapkričio 1, 1943, ir pagaliau Roosevelto Jaltos raporte Kon-gresui Kovo 1, 1945.

Senatas privalo aiškiai pa-skelbti kad jis neprivalo prim-ti ir tvirtinti slapto sutarimų, ir reikalauoti kad tekstai šios ir visų kitų sutarčių būtų tuojau paskelbti viešai.

Prez. Truman ir Sekretorius Byrnes negali būti tiesioginiai kaltinami už Jaltos dalybas, bet jie yra atsakomingi už laiky-mą tų paslapčių per mėnesius ir už suvedžiojimą po to kai jie užtiko tą skeletoną paslėp-tą kamaroje.

KIEK AMERIKA KUR LAIKO KARIUOMENĖS

Amerikos karo vadovybė nu-statė laikyti Europoje, įskai-tant Italiją, 335,000 kariuome-nės.

Pacifiko salose ir Japonijo-je bus laikoma 375,000 vyrų; kitur Azijoje 87,000 vyrų.

Filipinų salose paruošiama vietinių kariuomenė iš 50,000 vyrų.

Naujų kareivių namie ruo-šiama 343,000.

Reikmenų, ligoninių ir ope-ravimo tikslams laikoma 360,000 vyrų ir moterų militarinė-je tarnyboje.

Kaip Lietuviai savo Laisvę gynė 25 metai atgal

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

PRIEŠAI MUSŲ NELAISVĖJE

Lietuvos kovų atgarsiai Vokietijoje

Gimiau 1900 metais Kovo mėn. 23 dieną, Šakių apskr., Bublių val., Norvaišių kaime.

1918 metais prieš pat pavasarį, Vokiečių spaudžiamas ir norėdamas išmokyti kokio nors amato, išvykau į Vokietiją. Įstojau į Anglijų kasyklą Karnap, Reino krašte Esuose (Essen). Šioje kasykloje dirbo daug Rusų belaisvių ir šiaip piliečių, be to, Lenkų, Latvių ir Estų.

Tais pačiais metais rudenį buvo dideli mitingai. Per tuos mitingus kalbėtojai kalbėjo Lietuviškai, Lenkiškai, Rusiškai ir Vokiškai. Visi jie ragino darbininkus gyzyti į savo tėvynes. Kas kalbėjo Lietuviškai, nežinau, bet atsimenu kad įsai gražiai nušvietė Lietuvos padėti ir pasakė kad Lietuva esanti laisva nepriklausoma valstybė, bet Lietuvai gresias pavojus. Mane jo žodžiai labai paveikė, bet Lietuvai gresias pavojus. Mane jo žodžiai labai paveikė, bet aš nieku gyvu negalėjau suprasti, kaip Lietuva galėjo pasidaryti laisva ir kas jai gali gręsti.

Po kelių tokių mitingų darbininkų tarpe pasidarė didelis bruzdėjimas. Su didžiai pakeltu upu stengėsi bėgti į savo tėvynes — Latvijai, Estai, Rusai, Lenkai. Neatsilikome ir mes Lietuviai. Vokiečiai smarkiai nusiminė, nes nebeliko darbininkų, o ir belaisvių turėjo paleisti. Kasyklų direkcija, matydama kad liks be darbininkų, ėmė uoliai prašyti darbininkus svetimšalius pasilikti ir pažadėjo net dvigubai pakelti algas.

— Jūsų kraštuose verda didelis karas. Kam jums vykti į pavojų? — kalbino mus kasyklų vedėjai. — Palikite šią, o mes jus gyvenimą pagerinsime.

Bet tokių balių, kurie būtų išsiganę karo, nedaug atsirado. Kasyklų viršininkai griebdavosi visokių priemonių kad tik sutrukdytų mūsų išsivaizavimą. Man pačiam sutrukdė apie du mėnesius. Pažymėtina kad į Lenkiją leisdavo lengviau, negu į Lietuvą.

Pagaliau išvykau. Kelionė į Lietuvą buvo sunki. Mane apvogė ir teko iš Eitkunų pėsčiam pabėgti per sieną į savo pusę, nors visus dokumentus turėjau tvarkoje. Į Lietuvą grįžau 1919 metais, tuojau po Naujų metų.

Tarnyba įguloje

Vokiečiai dar tebebuvo ir trukdė Lietuviams tvarkytis. Daugelis iš jų plėšikavo. Bruzdėjo ir bolševikai. Teko eiti milicininko pareigas. Naktimis su kitais vyrais eidavome per kaimą ir budėjome kad Vokiečiai nepelėsikautų ir kad bolševikai neardytų tvarkos. Daugiausia buvome apsiginklavę lazdomis, o kai kas iš mūsų turėjo ir šautuvą.

Į kariuomenę mažai kas stojo, nes daugelis smarkiai kritikavo ir juokėsi iš tų, kurie norėdavo būti kariais ir stoti prieš tokius milžinus, kaip Vokietija ir Rusija.

— Atsiųsk kelis Vokiečius, sukirs per kailį, ir bus po karių, o kitus gal dar ir daboklėn uždarys, — kalbėjo.

Aš, nepaisydamas pasityčiojimų, užsirašiau Kybartuose į savanorius, pasiėmiau maisto ir geres batus ir išvykau į Vilkaviškį. Čia susiradau kariuomenės dalį. Joje jau daug buvo savanorių. Mums išdavė kepure, ir su jomis vaikščiojome pakeltu upu.

Mus išvežė į Kauną. Čia priėmė skirstymo pulko viršininkas karininkas Matulaitis. Kareivinės buvo be langų ir pilnos blakių. Bet tatau mums upo nenumušė. Mus šiek tiek apmokė, kaip reikia elgtis su šautuvu ir pasiuntė į patulius bei sargybas. Pareigos buvo sunkios. Poilsio mažai turėjome, nes dažnai tekdavo per klaurą naktį vaikščioti gatvėmis po visą miestą.

Sunki buvo tarnyba fronte, bet nelengva buvo būti mūsų laikais ir sargyboje, nes nežinojai, iš kurio kampo ar namo galėjai gauti ir kaktą kulipką. Gerai dar kad naktimis vaikščiodavome po kelis, nes ir kelis užpildavo Vokiečiai ir komunistai. Tamsūs sulenkėję miesčionys, iš kurių dabar daugelis virto gana gerais patriotais, šaipydavosi iš mūsų ir vadindavo mus klumpiais, Jurgiais ir kitaip.

Vieną kartą, eidamas pro Aleksoto tiltą, susitikau apie penkis Vokiečius, kurie mane užkabino, šaukdami: Was los, Donnerwetter! Aš, traukdamašis nuo jų, atkirtau: Weg verfluchte (atsitraukite, prakeiktieji!) Užpykę Vokiečiai puolė prie manęs. Aš vos spėjau ištraukti parabelį ir atstatyti prieš juos. Tuo metu in atsirado apie 20. Apsupo mane ir paėmė už rankos. Aš šaukiu kad šausiu, bet jie nepabugo. Nežinau, kaip viskas būtų pasibaigę, jei nebūtų pasipainiojęs mūsų karininkas. Vokiečiai jo paprašė kad atimtų iš manęs ginklą. Karininkas paėmė ginklą ir, su manim kiek paėjęs, vėl jį man atidavė. Vokiečiai daugiau prie manęs nesikabino.

Po kiek laiko mūsų komandą išskirstė. Aš patekau į belaisvių stovyklos sargybą.

Ir čia buvo daug trukmų

Belaisvių stovykla buvo Mickevičiaus gatvėje Nr. 1, kur dabar yra aukštesnį technikos mokykla. Vėliau ji buvo perkelta į Fredą, kur dabar Karo aviacija, o dar vėliau į Kazlų Rudą. Fredos stovykloje daugiausia buvo silpni ir ligoniniai. Man su Kemėža iš Daržininkų kaimo Žaliosios val. buvo pavestos sargybos viršininko pareigos. Iš viso sargyboje buvo 24 kareiviai. Aš vieną parą budėdavau, Kemėža antrą.

Drabužių ir apsiavimo ilgai negavom. Mums sakydavo kad pirma reikia juos duoti į frontą. Patys sau drabužius, kiek galėdami, taisėmės. Buvo ir labai suplyšusių, basų. Maistas buvo neperblogiausias. Į sargybos viršininkus ar šiaip į geresnes vietas skirdavo tuos, kurie turėjo geresnius drabužius ir gražiau atrodė. Apgrinkluoti buvome labai prastai — vien su berdanomis. Turėjome šautuvų su dešimties šovininių apkalomis. Bet kulipkos buvo vieno švino. Iššovus kelis šuvius vieną paskui kitą, švinas sutirpdavo ir užteršdavo tutą.

Vieną kartą sužinojome kad praėjusią naktį sargyba sulaukė Vokiečius spartakininkus, kurie važiuo pas mus į Fredą paleisti belaisvių. Spartakininkų buvo penkiolika vyrų su dviem kulkosvaidžiais ir daugybę granatų. Kas su mumis būtų buvę, jeigu jie mus, prastai apsiginklavusius, būtų netikėtai užpuolę! Po šio įvykio mes gavome geresnius šautuvus ir granatų.

Po kelių dienų mūsų komendantas padarė bandymą: vidury nakties iššovė pavojų ir sekė kaip mūsų kariai mokės apsiginti. Pasidarė liudnas vaizdas: iš netikėtumo daug kas nustojo galvos, nežinojo, ką daryti, kur ir į ką šauti. Galėjo žūti savieji.

Belaisvių gudrybės

Kazlų Rudos stovykloje buvo tokių belaisvių, kurie galėjo įvairius darbus dirbti — mišką kirsti, malkas gaminti ir kit.

Budavo nusivarome į mišką kokius 200 vyrų, o mūsų sargybos vos apie 20 vyrų. Apstoje aplink belaisvius taip kad vienas kitą matytume ir kad per tą tarpą, kuris tarp mūsų budavo, negalėtų belaisvis pabėgti. Kiti prižiūrėdavo viduje kad visi gerai dirbtų.

Rusai mažai bėgdavo, ir juos mažai davadome. Jie mums pranešdavo apie kokius nors blogus Lenkų sumanymus. Bet Lenkai bėgdavo kaip tik įmąnydami.

Vieną kartą, man bestovint sargyboje, pristartino prie manęs trys Lenkai ir prašė duoti degtukų užsirūkyti. Arti savęs neprisileidžiau ir numėčiau degtukus iš tolo. Užsirūkė, atgulė netoli manęs ir ėmė mane klausinėti koks pas mus maistas, kokia alga ir kt. Jų tikslas buvo mane užkalbinti kad aš nepastebėčiau, kurie mano pabėgti. Nors aš kalbėjau, bet vis žinauomis sekiau savo postą ir buvau atidus.

Staiga pastebėjau kad iš kairio šono, už kokių 20 žingsnių nuo manęs, juda žolė. Žolė buvo didelė, ir žmogaus joje nebuvo matyti. Išžiūrėjęs pamačiau galvą ir įsmeigtas į mane akis. Aš tuojau griebiau už šautuvo ir nutaikiau į žolėje matomą galvą. Kad šoks su riksnu iš žolės vienas Lenkas bėglys ir atgal. Nuo smurkumo net apvirto ant kito, kuris šalia jo gulėjo. Mes abu bėglis snūmėme ir nubaudėme.

Kitą kartą taip pat buvau sargybos viršininku. Nuvedęs belaisvius į darbą ir juos sutvarkęs, grįžau į stovyklą. Po kurio laiko vėl ėjau prie belaisvių. Eidamas mišku, kokią pusę kilometro nuo darbo vietos, pastebėjau rėplom einantį žmogų ir vis į šonus besidairantį. Aš tuoj šautuvą nuo peties ir tiesiog į jį. Jis atsiklaupė ant kelių ir ėmė maldauti kad aš pasigailėčiau jo gyvybės ir nešaučiau.

— Kur tu eini? — paklausiau aš jo.

— Do ojczyzny (Į tėvynę). Ten laukia manęs žmona ir vaikai.

Suimtąjį nusiavedžiau su savim. Tą pačią dieną, prieš eidamas iš darbo, patikrinau visus belaisvius. Nagi, vieno stinga. Ir šiaip skaitau, ir taip, kaip nėra, taip nėra. Aišku kad paspruko. Nemažonas dalykas. Reikės eiti ir raportuoti komendantui. Užkomandavau visiems eiti į stovyklą. Vis dairausi, ar nepamatysiu.

Man beinant, nukrito visai mažytė medžio šaka. Pakėliau galvą, žiuriu — net vietoje stingau. Ogi pačioje medžio viršūnėje, prisipaudęs prie medžio ir jį apkabinęs, tupi Lenkas. Pakėliau šautuvą ir du kartu šoviau visai arti jo. Tik dribtelėjo Lenkas paliai mane, kaip maišas, iš pat medžio viršūnės. Atsiklaupė ir prašosi dovanojamas. Džiaugdamasis parsivariau ir visus.

Mire A. B. Barto

Žymus Biznierių, Dirvos Įsteigėjas

Sekmadienio vakare, Vasario 3, savo namuose, ramiai mirė ilgametis Clevelando Lietuvių kolonijos biznierių, Apolonius B. Barto (Bartoševičius).

Jam sekantį Balandžio mėnesį būtų suėję 73 metai amžiaus. Gimęs Bal. 18, 1873.

Tarp jo nuveiktų darbų yra prisidėjimas prie įsteigimo keleto žymesnių Lietuviškų bizninių šioje kolonijoje pradedant su pradžia šio šimtmečio. Tų bizninių nekurie įsigyveno ir pasėkmingai veikia po šiai dienai.

Gimęs Pumpėnų miestelyje, A. B. Barto atvyko į Ameriką Bal. 8, 1893 metais, pagyvenęs Buffalo, N. Y., kur ir dabar gyvena du jo pusbroliai, atvažiavo į Clevelandą 1895 metais su 59 centais kišenėje. Čia jis pavirto tokiu dideliu finansierium kad mirdamas paliko savo įvairių turtų už kelis šimtus tūkstančių dolerių.

Clevelando velionis pasidarė ir geru Lietuviu, nes nors išsyrk buvo palinkęs į Lenkus, o jo pusbroliai pavirto visai Lenkais, jis Clevelande stengėsi kelti Lietuvį vardą aukštyti net ir biznio atžvilgiu.

Pradėjęs barberiauti, vėliau jis įsteigė laivakortų ir pinigų siuntimo agentūrą ir pats dar prieš pirmą pasaulinį karą su jau mirusiu M. Sacevičium buvo išvykęs Lietuvon apsilankyti ir apvažinėjo kitas šalis.

Vėliau įsteigė saliną, kurį pavadino "Kaunas". 1909 metų Vasario 10 d. suorganizavus Lietuvį Taupymo ir Paskolos Draugiją, kuri ir dabar gyvuoja, A. B. Barto buvo jos pirmutinis kasierius.

Apie 1916 metus įtaisė didelę auksinių daiktų ir brangmenų parduotuvę, ir tuo pat laiku pasiryžo padaryti didelę vietos laikraštį, iš mažo dviejų puslapių kitų leisto laikraščio Santaikos.

Jis su nekuriais savo Amerikiečiais biznio draugais, prikabinęs ir kelis Lietuvos įsigyti akcijas, įsteigė laikraščiu leisti bendrovę, kurią inkorporavo vardu "The Ohio Lithuanian Publishing Company". Jis būtinai norėjo kad bendrovės padarinė būtų minima Lietuvos vardas. Tą bendrovę pradėjo leisti Dirvą 1916 metais. Jis norėjo kad Dirva būtų žinoma kaip Lietuvos kultūros dirva. Jis finansavo ir įrengė

Basmės buvo tokios: daugiau neleidavo eiti į mišką dirbti. Turėdavo dirbti viduje. Kas dirbo miške ir užduotą darbą gerai atlikdavo, gaudavo atlyginimą ir geresnį maistą.

Lenkai ir nelaisvėje smurtą kėlė

Rusai belaisviai buvo puikiais vyrai. Vokiečiai abejotiški ir nenoromis klausydavo. Jie daugiausia sirgo užkrečiamomis venerinėmis ligomis. Lenkai buvo bjauriausi. Sėdėdavo, stipriai saugojami už spygliuotų vielų, o vis dėlto visokių išdaigų iškėsdavo; per vielas su akmenimis ar plytgaliais net patį mūsų komendantą apmėtydavo. O jau ką kalbėti apie mus, sargybinius kareivius. Jie dažnai nuo Lenkų nukentėdavo. Mėčius sunku buvo sugauti, nes paleis, budavo, iš minios akmenį, ir žinok, kuris metė.

Sargybos viršininkas vakare padarydavo patikrinimą ir liepdavo maldą sukalbėti. Po to visus suvarydavo gulti. Kiek tuomet tekdavo

vadovauti jo trys sunai, Apolonius B. Jr., Edward ir Victor. Prie to liko dvi dukterys, Genevieve, kuri sveikatos delei išvažiavo į Kaliforniją, ir Sylvia, kuri baigia Ohio State kolegiją.

Jų antroji žmona mirė 13 metų atgal.

Velionis gyveno 233 E. 151 st., nuo Lietuvų buvo daugiau atsiskyręs, tačiau paremdavo aukomis Dirvą, Lietuvai Vaduoti Sąjungą, o pirmiau, gyvendamas senoj Lietuvos kolonijoje apie St. Clair E. 21 st., visokių vietos Lietuvų veikimą ir parapiją rėmė gausiomis aukomis.

A. B. Barto buvo pašarvotas Wilkels Funeral Home, palaidotas ketvirtadienį, Vas. 7 d., Kalvarijos kapinėse. Pamaldos atsiuvo naujo parapijo, gedulo pamaldas laikė specialiai atvykęs jo pusbrolis kunigas iš Buffalo.

A. B. Barto

tais laikais gerą spauštuvę, ir pats visais laikais savo kaitais rėmė Dirvą, iki 1925 metais ją pervedė dabartiniam jos leidėjui ir redaktoriui K. S. Karpiui. Barto norėjo išleisti kuo daugiau Lietuvos knygų, kad Dirvos spauštuvė ir darė, tapdama antra didžiausia knygų leidykla po Chicago Lietuvos (Olszewskio).

Olszewskiui Chicagoje likvidavus knygų biznį, A. B. Barto nupirko veik visą jo knygyną ir partraukė į Clevelandą.

Kartu su savo barzdasutykla ir salinų vedė ir apdraudus biznius. Toliau pradėjo verstis ir namų pirkimo-pardavimo biznį ir jam viskas taip gerai sekėsi kad, taip sakant, buvo lyg toje pasakoje, ką jis palietė pavirto į aukšą.

1914 metais jis suorganizavo The St. Clair Savings and Loan Co. savo real estate operacijoms vesti. Vėliau ta įstaiga perėmė kiti, padarė iš jos The Municipal Savings and Loan Co. A. B. Barto is jos pasitraukęs įsteigė The A. B. Savings and Loan Co. Prieš pat depresijos laikus likvidavo šią įstaigą ir atsiliuosavęs nuo leidimo Dirvos, pasiėmė verstis grynai real estate — pirkimu, pardavimu namų, žemės sklypų, ir statymu naujų namų. Pradžioje šio karo jisai statė pigius darbininkams gyvenamais ir juos pardavė, kaip jis pats sakė, "kaip karštus blynus" — nesėjo pasta-tyti, jau buvo nuperkami.

Jo biznio palikimus paima

DARYS ATOMINĖS BOMBOS BANDYMUS LAIVŲ SKANDINIMUI

Amerikos karo laivyno vadovybė pasiryžus daryti bandymus sprogdinti karo laivus atominėmis bombomis, ištyrimui kokią naikinimo įėgą turi atominės bombos jūrose užpuolime karo laivynų.

Bus daroma bandymai dviem atvejais — Gegužės mėnesį ir Liepos mėnesį.

Bandymams paskirta tam tikras skaičius senų laivų, kurie bus patalpinti prie Bikini salos, Pacifike, ir ten pirmame bandyme atominė bomba bus paleista iš lėktuvo 30,000 pėdų aukštyje, ji susprogs kai nusiels keli šimtai pėdų netoli paviršio.

Antrame bandyme bomba bus susprogdinama prie pat vandens paviršiaus.

Numatyta daryti dar trečias bandymas susprogdinimui atominės bombos po vandeniu, submarinų naikinimui. Šitam bandymui dar numatyta tam tikros techniškos kliutys ir šis bandymas nebus galima daryti dar šiais metais.

Amerika sutinka kad tuose bandymuose dalyvautų United Nations komisija.

NEW JERSEY LIETUVIŲ PAREIŠKIMAS

WILLIS-KELLY REZOLIUCIJŲ REIKALĖ IR AMERIKOS LIETUVIŲ BENDROS VEIKLOS KLAUSIME

Priimtas Sausio 18, 1945 m., New Jersey Lietuvių Veikėjų

Pasitarime, Essex House, Amerikos Lietuvių Tarybai ir

Amerikos Lietuvių Misijai

Mes žemiau pasirašę New Jersey Lietuvių organizacijų veikėjai numatom kad šiuo momentu Amerikos Kongreso bei Senato balsas yra beveik vienintelė viltis Lietuvai atgauti laisvę.

Dėlto mes nuosirdžiausia prašome Jus, Amerikos Lietuvių Tarybos ir Amerikos Lietuvių Misijos vadus, kad tuojau pradėtumet akciją, pasižadėdami remti Willis-Kelly rezoliucijas ir paragintumet Amerikos Lietuvių visuomenę tą pat daryti.

Tas duotų pilną progą šias rezoliucijas pravesti ir kartu patiektų pagrindą Amerikos Lietuvių Lietuvos vadavimo veiklą subendrinti ir net į vieningą darbą sueti.

Bendras veiklos programas būtų tikriausias pagrindas ir bendram vieningam darbui.

Taigi, prašom Amerikos Lietuvių Tarybos ir Amerikos Lietuvių Misijos subendrint veiklą ir išvystyti vieningumą, ko pageidauja Amerikos Lietuvių visuomenė ir kova už Lietuvos Laisvės atgavimą.

Už pareiškimo komisiją Pasirašo:

Antanas Masandukas, J. V. Valickas, II karo veteranas,

V. Ambrozevičius, Kun. J. Kelmelis, Kazys Jasaitis, Valentinas Valickas, Juozas E. Zemaitis, A. S. Trečiokas.

Zigmas Jankauskas

Real Estate — Insurance Dirvos Atstovas Prenumeratams, Skelbimams

536 North 11th Street PHILADELPHIA, 23, Pa.

Why Pay More? CLEVELAND TRUST PERSONAL LOANS ARE LOW-COST EASY TO ARRANGE

Nauji metai - - nauji Dirvos lapai

Skaitykit ir Platinkit Dirvą 1946 Metais!

KARO METU AR TAIKOJE — DIRVA GERIAUSIAS JUSŲ DRAUGAS

Prenumerata metams vis

KURIE ATNAUJINS ARBA NAUJAI UŽSIRAŠYS DABAR!

NAUJAI užsirašantieji Dirvą suškit prenumeratos \$2.00, arba kurie išrašysit Dirvą savo draugams, gausit ją už \$2.00. Atnaujindami prenumeratą taip pat gausit Dirvą po senovei už \$2.00. Tik prašome tuoj atnaujinti prenumeratą kai ji baigiasi.

(Idėkit į laišką \$2.00 ir įrašę pilną savo adresą, suškit)

DIRVA

6820 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

AMERIKIEČIŲ LIETUVIŲ ISTORIJS REIKALU

Renkama Tokiam Veikalui Medžiaga

Per daugelį metų jaučiama didelė spraga informacinėje literatūroje Anglų kalba apie Amerikos Lietuvius. Lietuvių kalba tokių veikalų, didesnių ir mažesnių, tiesa yra pusė. Musų laikraščių ir kitų įstaigų archyvuose, išleistose knygose, brošiūrose, ir kituose vietose randasi neįkainojamai brangios medžiagos apie mūsų tautos Amerikoje gyvenimą ir veikimą. Įvairių srovių grupės yra išleidusios savo veikimo metraščius, t. t., ir pavienios organizacijos, parapijos, ir įstaigos yra taipgi išleidusios visą eilę savo istorijos mažesnių ar didesnių veikalų.

Bet ta visa istorinė medžiaga mūsų kalboje yra išsklaidyta ir nesujungta nei viename pilname, bendrame istoriniame veikale, jokioje kalboje.

Tokios informacinės knygos Anglų kalboje ypatingai pasigendama. Amerikos nelietuviai, arba šiaip asmuo norėdamas gauti tikslesnį bendrą vaizdą Amerikos Lietuvį, neturi kur kreiptis. Todėl dažnai jam prieina tenkintis svetimausių trumpai paduotomis — ir labai dažnai netiksliomis informacijomis apie mūsų tautą.

Tiesa, Amerikos Lietuvį visuomenę pradžioje neseniai pranešta žinia kad didžiulė J. P. Lippincott leidykla šią vasarą išleis Vinco Rimoškaitės knygą Anglų kalba apie Amerikos Lietuvius. Bet ta knyga, mūsų žiniomis, bus novelės (romano) formoje. Ji, nors brangus ir seniai lauktas indėlis literatūrai apie mūsų tautą, neatsakys grynai informacinės istorijos reikalui. Apie plačiai išgarsintą valdžios agentūros WPA ruošiamą Amerikos Lietuvų istoriją jau keleta metų kaip nieko negirdima. Tas pats su įvairiais kitais paruoštais ar ruošiamais rankraščiais ta tema.

Kaivaldoje šių trumpai paduotų faktų, mes jau pradėjome ruošti pirmutinę, pilną, bendrą Amerikos Lietuvų istoriją Anglų kalboje. Tas veikalas apims išimtina Amerikos Lietuvų gyvenimo ir veikimo istoriją. Jis pilnai ir objektyviai apims visas Lietuvos sroves ir ideologines grupes. Kadangi ruošiamos knygos autorius neturi jokių pretenzijų prie istoriko titulo, jis tenkinšis vien objektyviais faktais. Minimas veikalas bus tikrai bėje informacinė enciklopedija apie Amerikos Lietuvius kronologinės istorijos formoje.

Knyga bus maždaug 500 puslapių didumo. Veikalas bus paduotas į spaustuvę už apie pusantro metų, o gal ir greičiau. Norėtume pabrėžti kad ruošiamas projektas nėra tiksliai vieno asmens išspuotais planas, be jokio konkretaus pagrindo. Atitinkama sutartis knygos paruošimui ir išleidimui yra jau pasirašyta.

Kaip pilna ir komprehensyvi ta istorija bus, priklausys nuo pačios suinteresuotos Amerikos Lietuvų visuomenės. Aišku, mes nesitenkinsim vien pavienių asmenų paduotomis informacijomis, nei taip pat neaukiam kad Amerikos Lietuviai surinktų ir surašytų visą reikalingą medžiagą vien mūsų sutvarkymui. Bet, šalia visų autoritetingų šaltinių kurių bus mums galima surasti ir naudotis, pasiliks daug informacinių spragų, kurias užpildyti turėsime prašyti Amerikos Lietuvų visuomenės ir vadų ir veikėjų nuosirdžios talikos. Tikrai tokiu būdu bus galima nupiešti visos mūsų tautos gyvenimo ir veikimo šioje šalyje bendrą vaizdą.

Kokios, tat, talkos prašome iš Amerikos Lietuvų visuomenės? Sugestijų, patarimų, mums gal būt nežinomų informacijos šaltinių, prisiminimų, ir kokios tik spausdintos ar ranka rašytos medžiagos turima, kuri būtų naudinga ir reikalinga ruošiamam minėtam veikalui. Kas tiksliai liečia Amerikos Lietuvius ir galėtų būt suaukdojama šioje knygoje, mums yra labai reikalinga.

Pradžiai, mums ypatingai svarbu yra gauti:

1. Visų Amerikos Lietuvų draugijų, susivienijimų, parapijų, organizacijų, įstaigų, t. t. metraščių, jubiliejinių leidinių, istorijų, t. t.
2. Vardų (titulų) visų knygų — nežiurint kokioje kalbo-

je spausdintų — kuriose Amerikos Lietuviai yra minimi ar paminėti, nežiurint kaip netiksliai ar neobjektyviai paduota informacija būtų:

3. Pavienių asmenų prisiminimų apie Lietuvį veikimą, kurimąsi, organizavimą, apie Lietuvį vadus ir veikėjus, t. t. visose Lietuviško veikimo srityse.

Isanksto, tariame nuosirdų Lietuvį ačiū už moralinę paramą šiam darbui, kurios tikimės iš Amerikos Lietuvų visuomenės.

Prašome adresuoti laiškus ir medžiagą autoriui šiuo antraščiui:

Edward J. Kubaitis
8800 South Archer Ave.
Willow Springs, Ill.

YOUNGSTOWN

KLAIIDOS ATITAIŠYMAS

Užpėreitame Dirvos nr. buvo mano pasakytą kad tarp kitų vykusių į Clevelandą dalyvauti Kun. Petreikio pagerbimo vakarienėje buvo ir Mrs. Quinn. Bet jai naminiai reikalai neleido į Clevelandą išvažiuoti.

Tame parengime lankėsi šie iš mūsų miesto: Stasys Markauskas su žmona, Juozas Strainis su žmona, Marė Bishop, Victoria Kaskay iš Alliance, K. Zack, Rožė Divine, Margareta Markasky ir jos du sūnai, Albertas ir Vincas. Dalyvavo iš čia ir keletas kitatautių, kurių vardai nesvarbu minėti. Visi linksmiai praleido laiką ir turėjo progą asmeniškai pasveikinti Kun. Petreikį, kuris kitados buvo Youngstowno Lietuvį parapijos klebonu.

SUSILAUK DAUGIAU ŠEIMOS

Lietuvių parapijos komiteto sekretorius Alfonsas Andrews ir jo žmona Marė Sausio 16 susilaukė savo šeimoje dar vieno nario, gražaus sunelio. Jie iki šiol turėjo tik vieną dukterį, kuri dabar susilaukė broliuko.

Vincas Markasky, pasinaudodamas streiko nedarbu pasidavė į ligoninę smulkiai kojų elemento operacijai. Linkiu jam greitai pasitaisyti.

Liet. Moterų Siuvėjų Klubas išsirinko naują sekretorę, Marę Bishop-Biskupaitienę. Šis klubas jau senai gyvuoja ir daug prisidėjo prie Lietuvų parapijos finansinio parėmimo savo aukomis ir darbais.

Daugiau iš Lietuvų socialio gyvenimo nieko čia negirdima. Čia nėra "tarybų" nei kitų organizacijų Lietuvos gelbėjimui, o gal šio miesto Lietuviai nesinteruoja tragiška Lietuvos padėtimi? Rep.

Trys Versiukai

Šiame vaizde parodoma trys versiukai kuriuos atvedė vieno ukininko karvė, ukėj prie Averill, N. Y.

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas.

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagrazinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas Potomac 6899

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsiliepsi į:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

arba

Consulate of Lithuania
30 N. LaSalle Street
Chicago 2, Ill.

Mockeliunaitė, Natalija, gyvenusi Philadelphia, Pa.

Monkevičienė-Retkutė, Marijona, duktė Prano, kilusi iš Aukšt. Panemunės v.

Mundeikiai, Adolfas ir Antanas, sunus Jurgio, kilę iš Vabalų k., Baigogalos v., Kedainių a.

Murauskas, Vincas, kilęs iš Šiaulių ap.

Nakvosas, Jonas, sunus Adomo, kilęs iš Oželių k., Panevėžio ap.

Narbutas, Leonas, kilęs iš Lyduvėnų.

Nargilavičius, Kazys, sunus Kazio, kilęs iš Volučių, Dotnuvos ap.

Navarskas, Feliksas, sunus Stasio, kilęs iš Kupiškio, gyvenęs New York, N. Y.

Navickai, Ignas ir Antanas, kilę iš Vieksnėlių k., Luokės v., Telšių a., gyvenę Chicagoje.

Navickas, Karolis, sunus Karolio, kilęs iš Trumpaitėlių k., Gruzdžių v., Šiaulių a., gyvenęs New York, N. Y.

Navickis, Kazimieras, kilęs iš Kūrsėnų v., Šiaulių ap., gyvenęs Bayonne, N. J.

Naudasas, Kazys, kilęs iš Endriškių k., Šiaulių a., gyvenęs Chicagoje.

Neimaniūtė, Ona, duktė Konstantino, kilusi iš Lazdijų v., Seinų a., gyvenusi Boston.

Nikantais, Jonas, sunus Jono, kilęs iš Radviliškio v., gyvenęs New York, N. Y.

Norbutas, Mateušas, kilęs iš Gylų-Viduklės ir gyvenęs Cambridge, Mass.

Norušas, Vincas, gyvenęs Shenandoah, Pa.

Norvilai, kilę iš Smilgių k., Gargždų v.

Novickaitė, Ona, duktė Viktoro, gimusi ir gyvenusi Chicagoje.

Pačesas, Adomas, sunus Edwardo, kilęs iš Birštovo v., Alytaus ap., gyvenęs New York, N. Y.

Padvaiskai, Jonas ir Pranas, kilę iš Sabališkio-Ignalino ir gyvenę Chicagoje bei Kanadoje.

Pacilevičienė-Kelmelytė, Morta, duktė Jokubo, kilusi iš Mikališkės k., Kapėliamiesčio v., Seinų ap.

Pakalniškaitė, Marija, duktė Jurgio, kilusi iš Juodupės k., Vėvirėnų v., Kretingos ap., gyvenusi Chicagoje.

Pakut, Jonas, ir Kasparavičiūtė Bronė, ir jų vaikai Balys, Bronė ir Apolonijs.

Palubinskienė-Ramoškaitė, Agnieszka, ir jos sunus Edwardas, kilusi iš Padevinio k., Liudvinavos v., Marijampolės a.

Pankienė-Verselytė, Sofija, kilusi iš Rokiskio ap., ir gyvenusi Brooklyn, N. Y.

Paškauskas, Simas, kilęs iš Kumečių k., Lankeliškių v., Vilkaviškio a.

Paulius, Antanas, sunus Flofijono, kilęs iš Skirėčių k., Šiluvos v., gyvenęs Waterbury, Conn.

Petrauskas, Povilas, sunus Simano, kilęs iš A. Panemunės ir gyvenęs Binghamton ar pašaliai.

Petryla, Antanas, Pilišaitė, Petronėlė, kilusi iš Gudelių, Plungės ap.

Plečkaitis, Pijus, sunus Vinco, kilęs iš Badavičių k., Keturvalakių v., Vilkaviškio ap.

Pocius, Vincas, sunus Petro, kilęs iš Bambalų-Krucopių, gyvenęs Pittsburgh, Pa.

Poškaite, Morta, kilusi iš Alksnupių k., Šeduvos v., Panevėžio a.

Povilačiai, Antanas ir Vincas, kilę iš Pajautulės bažnytkaimio, Šakių ap.

Povilaitis, Pilypas, kilęs iš Gruzdžių v., Šiaulių a.

Povilonis, Petras, arba jo šeimos nariai, kilęs iš Žaliavarių k., Kryklių v., Panevėžio ap., gyvenęs Brooklyn, N. Y. ir gal Boston, Mass.

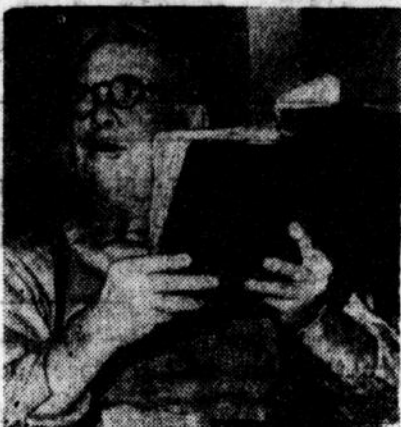
Pukenis, Justinas, kilęs iš Liudskių k., Anykščių v., Utenos a., gyvenęs Chicagoje.

Pupkevičiūtė, Gėnė, gimusi ir augusi Chicagoje.

Puodžiūnas, Jonas, kilęs iš Vėriškių k., Šeduvos v., Panevėžio a.

Purvenas, Juozas, sunus Mato, kilęs iš Dvarionių, Anykščių ap., gyvenęs Brooklyn, N. Y.

Jis nužudė 26

Clyde Beatty žavės Minias laike Grotto Cirko

Garsus Clyde Beatty, žymiausias laukinių žvėrių lavintojas cirkų istorijoje, parodomas viename savo vaidinime su žvėrimis. Ši scena yra tik viena iš daugybės Beatty's įdomių perstatymų Grotto 3 Dalių Cirke, Public Auditorium, Vasario 11 iki 24, Clevelande.

ATVIRAS LAISKAS LATVIJOS ATSTO-VYBEI (PER DIRVĄ)

Man teko matyti Gruodžio mėn. 1945 "Latvian Information Bulletin, issued by the Latvian Legation, Washington, D. C."

Pirmoje vietoje jame metasi į akis: Facts about Latvia, ir šalia to padėtas Baltijos pajurio valstybių žemėlapis, kuriame Lietuva parodyta be Vilniaus, išprausta tarp jūros ir Lenkų koridoriaus, kurio plotis pernelyg išpustas.

Gal but, tą žemėlapy nepasidare pati Latvių Legacija, bet

kad tas žemėlapis favorizuoja Pilsudskio laikus tai atrodo neabejotinai. Gal gi Vilnius Latviams tebėra Lietuvos 'specialine problema', kaip prieš karą? Jei taip tai Latvių ištikimybė Lenkų užgaidoms negali tarnauti Lietuvį-Latvių draugystei, del kurios Dr. Jonas Šliupas daug dirbo.

J. Rudminas.

Laukia Didelio Darbingumo po Streikų

Šiais metais tikima didelio darbingumo visoje šalyje, kaip tik pasibaigs didžiųjų streikų bangos.

Tikima kad dauguma reikmenų bus išdirbama plačiu mastu apie Birželio mėnesį.

Sildykite Samo Namus
Automatiškai su Moncrief
GASU ★ ALIEJUM ★ ANGLIM
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.

KASDIENINIAI

Linines Reikmenys Namams

ŠVELNUS VONIOS ŠLUOSČIAI

by Cannon

59c

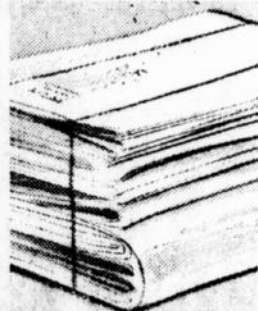
Stori, gerai sugeriantys šluosčiai kurie sutraukia kiekvieną vandens dalelę. Žinoma "Cannon" išdirbystės ir ilgai bei gerai laikys. Mėlynos, rožinės, žalios, auksos, pyčės spalvų su kitokių spalvų apvadais.

(Paštu ar Telefonu Užsakymai Neimami)

VILNONIAI BLANKETAI "Fieldcrest"

BALTAS VATOS FLANNELIS

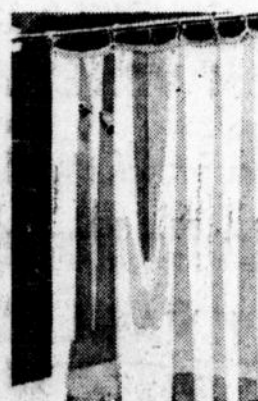

28c yardas

Minkštas, baltos vatos flannel... tos rusies ką taip laukėt darymų paklodžių, naktinių marškinėlių, šiltų apatinių ir aprašų. Geros rusies. 27 colių pločio.

(Gaila, Paštu ar Telefonu Užsakymų Nepildom)

PLASTIC VONIOS UŽDANGA

3.95

Permatomi plastiški uždangalai... neperšlamdami ir neperšykami. Rožinės, žalios, mėlynos, pyčės, auksos, baltos spalvų.

Pritaikytos Rausklytos Langinės..... \$3.95 pr.

Mieros 72x90 colių 16.95

Tai keturi ir pusė svarų minkštos, pukuotos tikros vilnos... tikram lovos šiltumui miegant. Rožinės, žalios, auksos, mėlynos, ar rudos spalvų, su 6-colių satino apvedžiojimu.

PRINT LUNCHEON TIESALAI

Mieros 60x80 colių 3.98

Tai pavasarinis tonikas jūsų pusryčių ar užkandžių stalui. Gražaus darbo ir geros rusies vatinės medžiagos gausiai išmargintos gelėmis.

PASAKOJA KAIP RUSAI LEIDO VOKIEČIAMS ŽUDYTI LENKUS

Gen. T. Bor-Komorovski, savu laiku pragarsėjęs Varšavos sukilimo prieš Vokiečius vadas, parašė knygą "The Unconquerables", kurioje nupasakoja kaip Molotovas ir kvilingas Osobka-Moravskis 1944 m. Liepos mėnesio pabaigoje per radio ragino Lenkus sukilti prieš Vokiečius ir kaip po to, kai sukilimas buvo įvykdytas, Rusai paliko Lenkus Vokiečių malonei.

Sukilimas, kurs tęsėsi 63 dienas, Vokiečių buvo žiauriausiomis priemonėmis numalšintas: ištisos miesto dalys buvo visai sugriautos ir apie 250,000 žmonių užmušta.

Boševikai, kurie prieš sukilimą jau puolė Varšavą, sukilimui prasidėjus, puolimą sustabdė. Po 40 dienų jie puolimą vėl pradėjo, net užėmė Varšavos priemiestį Pragę, bet toliau nežygiavo ir leido Vokiečiams likviduoti Lenkus miesto centre, anapus Vyslos.

Sovietų komandoje prieš Vokiečius kariavę Lenkų daliniai norėjo eiti Varšavos sukilėliams į pagalbą, bet boševikai juos visus apsupo, nuginklavo ir išsiuntė į Rusijos gilumas.

Generolas Bor nupasakoja kaip Rusai Lenkijos vyriausybei Londone ir Lenkų požemiui statė vis didesnius ir didesnius reikalavimus ir kaip galų gale vien iš boševikų bernų sudaryta Liublino komiteta jie paskelbė Lenkijos vyriausybę. Paskui, Rusai pareikalavo kad tas komitetas sudarytų Lenkijos vyriausybės branduolį, o iš keturių didžiųjų Lenkijos partijų į vyriausybę tebutų paskirta po vieną atstovą.

Šiandien tas komitetas jau yra Amerikos ir Anglijos pripažinta Lenkijos vyriausybė. Taigi visos Lenkų kovos ir visoki sukilimai visvien negaržino Lenkijai nepriklausomybės, ir vietoje Hitlerio savo leteną Lenkijai uždėjo Stalinas.

Juozas Zemgules

Dirvos Atstovas
Prenumeratoms, Skelbimams
511 So. Hoover Street
LOS ANGELES, CALIF.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudros kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Savings Bld.
Telef.: Main 1773.

MARGUTIS

Skaitykite "Margutį", komp. A. Vanagačio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartų į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskite 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

KAIP ATNAUJINT DIRVĄ

Kaip tik jūsų prenumerata už Dirvą baigiasi, pamikite pas jus esančią Dirvos voka ir atnaujinkite kortelę, įdėkite \$2 popierinius ir išrašite savo pilną adresą, išsiųskite, užlipinę ant voko už 3c pašto ženklelį.

DIRVA

6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

IŠKILMINGAS LIETUVOS NEPRIKLAU-SOMYBĖS 28 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS VASARIO 16

Lietuvai Vaduoti Sąjungos 1-mas Clevelando Skyrius rengia Sukaktuvių Vakariene, Hotel Sovereign, 7 val. Svarbiausias kalbėtojas — Hon. Michael A. Feighan

Michael A. Feighan

Kongreso Atstovas Michael A. Feighan (Ohio, 20-to Distrikto), specialiai atvažiavęs iš Washingtono dalyvauti Lietuvos Vaduoti Sąjungos Clevelando skyriaus rengiamame Lietuvos nepriklausomybės minėjime.

Clevelandietis Atstovas Michael A. Feighan ne sykį Kongrese yra pasisakęs už mažų tautų teises ir visuomet rodo didelį palankumą Lietuviams.

Pereitų metų pabaigoje Atstovas Feighan drauge su kitais Kongreso atstovais važinėjo po Europą ir tyrė vietos sąlygas. Europoje jis išbuvo 40 dienų.

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Clevelando skyriaus parengiamas Vasario 16 vakare, Atstovas Michael A. Feighan bus svarbiausias kalbėtojas. Jis kalbės apie Edward A. Kelly rezoliuciją, apie jos reikšmę Lietuvos nepriklausomybės atkūrimui ir apie mažų tautų teises apskritai. Taipgi papasakos savo išpučius iš kelionės po Europą.

Greta Atstovo Feighan, iškilmingame Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvių minėjime dar pasidžėję dalyvauti visų didžiųjų Clevelando laikraščių redaktoriai.

Minėjime turėsime ir mažą muzikalinę programą, kurią atliks pianistė Birutė Smetonienė.

Visi vietos ir apylinkių lietuviai sirdingai kviečiami tame minėjime dalyvauti. Minėjimo tikėtis galima įsigyti Dirvos redakcijoje, EN 4486, arba pas rengimo komiteto narius: P. J. Žiurį, Dr. S. Tamošaitį, J. Urbaitį, M. Samienę, J. Salasevičienę, Z. Mudrauskienę ir Aleką Banį. Kaina \$2.50. Tikėtai turi būti įsigyti išanksto, nors trintis dienomis.

SUSIRINKIMAS

Mažų Namų savininkų susirinkimas bus laikomas trečiadienio vakare, Vasario 13, nuo 7:30 val. Lietuvių salėje. Prasidės dalyvauti visi lietuviai turinti nuosavybę, atleisti prisirašyti kurie dar nepriėmę šią organizaciją; mokėstis labai žema, tik vienas doliaris metams. Lankant šiuos susirinkimus laikas nuo laiko galima daug ko patirti savo naudai. Kviečia

Naujas pirm. P. P. Muliolis.

"A BELL FOR ADANO", scenos veiklas, statomas su gerom pasekmėm Play House Drury Theatre. Dalykas eina: si Italijoje, šio karo bėgiu, jame vadovaujama moteriška rolė vaidina vietos Lietuvaite, Helen Butkus.

UGNIS sunaikino katalikišką senelių prieglaudą, Jennings Home, Garfield Heights. Žuvo 13 senelių.

Gaisras taipgi sunaikino katalikišką mokyklą Villa Angel, 17001 Lake Shore blvd.

TRAFIKO nelaimėse šymet jau užmušta 16 asmenų. Pernai iki Vasario 5 buvo užmušta tik 4.

Išsiūsta Tukstančiai Svarų Rubų ir Maisto

Visu trijų BALF skyrių bendras rubų ir maisto vėjus baigsis Vasario 15. Iki tai dienai galit dar pristatyti rubus į Lietuvos salę, arba Dirvos redakciją pas P. P. Muliolį, arba į parapijas.

Šio vėjus pirmas siuntinys. 94 rūšiai su rubais ir maistu, išsiūsta Vasario 4 į BALF sandėlį Brooklyn, N. Y.

Rubų pakuotojai sako, šiuo atveju Clevelandiečiai padovanojo dikčiai įvairių gerų rubų, avalų, na ir daug gauta maisto dėžutėse. Už tai aukotojams didelis ačiū.

Kurie neturit rubų galit nupirkti ir atnešt maisto dėžutėse. Dar geriau, aukokit pinigais, vietos komitetas geriau žino kokį maistą reikia pirkti ir siūsti.

AUKA MAISTUI

LVS 1-mas skyrius savo susirinkime Vasario 1, apkalbėjo įvairius reikalus, naujų rubų vėjus, Vasario 16-tos vakariene, ir neužmiršo Lietuvos pabėgėlių: nors LVS tik iš visuomeniškų aukų darbą gali varyti, let iš savo kasos padėkoti \$10 pabėgėliams maistui pirkti, ir Alekas Banys pridėjo \$2, prie to Dirva dar dadejo \$5, tos aukos perduodamos į BALF bendro vietinio vėjus komiteto fondą.

Per Aleką Banį į LVS 1-mą skyrių įsirašė dar du nauji nariai: Margaret Selius ir Alekas Lincevičius.

KĄ VAŽIUOTOJAS TURI ŽINOTI

Faktas kad tu važinėjai automobiliu per dešimt metų nereikia jau kad esi geras važinėtojas. Geras važinėtojas yra tas kuris žino trafiko taisykles ir tvarką ir prisilaiko jų visada. Prie žinojimo parašytų įstatymų yra dar daug ypatingų kurios apsirėškia trafiko atveju kurių įstatymų knygos neapima. Atsakymas į šias trafiko problemas yra vartojimas šalto proto ir mandagumo kas išvengė daug nelaimių.

Žinojimas sekancijų penkių klausimų trafiko srityje padarys jus gerais važinėtojais. Čia paduodami keli klausimai ir atsakymai kuriuos automobilistas turi teisingai žinoti. Kurie nežino, tie gali būti apytikriai kaltininkai trafiko nelaimių.

1. Saugus važinėtojas tikisi kad pėkštėjai ir vaikai gali padaryti klaidą gatvėje, todėl važinėja pro juos lėčiau taip kad galėtų laiku sustoti jeigu reikalinga.

2. Rankų signalai laikomi būtini saugiam važinėjimui automobiliu.

3. Saugus važinėtojas visada pasitiki kad kitas važiuotojas prisilaikys šviesų ir ženklų pakelėse.

4. Sukimas į kairę ant keturių eilių vieškelio turi būti daromas iš eilės artimiausios prie centro.

5. Dauguma skerskelių nelaimių negalimos išvengti. Atsakymai: 1—Teisinga; 2—Teisinga; 3—Klaidinga; 4—Teisinga; 5—Klaidinga.

KAS platina Dirvą — tas platina apšvieta.

INCOME TAX

Jau pildoma ir ką reikia padaryti kiekvienam kuris turėjo bent inėgų virš \$500. Šį patarnavimą galima gauti

pas P. P., Joseph ir Bernard Muliolis
ar jų raštininkę Miss Leonard
6606 Superior Avenue

MIRIMAI

APIE A. B. BARTO (BARTOSEVICIAUS), mirtį skaitykit platų aprašymą ant 6-to pusl.)

URBANAVICIUS (Urban) Jonas, 73 m., nuo 917 E. 70th St., mirė sekmadienį, Vas. 3, palaidotas trečiadienį, Kalvarijos kapinėse, pamaldos atsiuvo šv. Jurgio bažnyčioje. Paliko žmona, Petronėlė, su nus Petras, 3 dukterys: Petronėlė, Mrs. V. Sepic, ir Antoinette.

Vienas brolis, Antanas Urbanavičius, gyvena Powhatan Point, Ohio.

DAR APIE KATRĖ MILIAUSKIENĖ

Sausio 24 d., kaip buvo pranešta, mirė Katrė Miliauskienė, Bartuškiūtė. Iškilmingos bažnytinės pamaldos atliktos šv. Jurgio bažnyčioje, su trimis kunigais, ir į Kalvarijos kapines palydėjo ją daugybė žmonių.

A.a. Katrė Miliauskienė, nors šioje šalyje buvo gimusi ir augusi, bet mylėjo savo tautą ir dirbo jos reikaluose iki jos įėjimo leido. Ji gerai vartojo Lietuvišką kalbą ir ją gerbė. Jaunose dienose buvo gera dainininkė ir chorvedė ir daug darbavosi visame Lietuvių veikime. To paties išlavino ir savo dukterį, Adelaidę, kuri irgi gera dainininkė ir darbuojasi vadovaudama moterų chora. Jos dukrė taip pat su Lietuvišiais darbuojasi, velionės vyras, Antanas, Ispanų-Amerikos karo veteranas, visą laiką dalyvauja su Lietuviais ir prisideda darbu ir aukomis Lietuvių reikalams.

Ramiai išlėkė Lietuvos dukrė, Amerikos žemėlėje. P. S.

PADĖKA

Mirus mūsų brangiai ir numylėtai motinai ir žmonai Katrė Miliauskienė, šiūnai ačiūo jam gerb. klebonui Kun. Vilkautiui, jo asistentams Kun. B. Bartis ir Kun. B. Ivanauskui už atlaikymą gedulingų pamaldų; Kun. Bartis už atvažiavimą į namus kai velionė sirgo, ir Kun. C. Petkeikiui.

Toliau, ačiū laidotuvių direktorei Dėlai Jakubs, grabnešams A. Vilčinskienėi, A. Dižiūnienėi Stellai Baker ir kt. Taipgi tiems kurie gėles siuntė, ir visiems kurie dalyvavo šermyse, pamaldose bažnyčioje, ir palydėjo į kapines. Antanas Miliauskas, Adelaidė Miliauskaitė.

DEL STREIKŲ, bedarbių skaičius šią savaitę Clevelande siekė 115,000. Užsitiesę plieno streikas grąšina sulaikymu darbu tukstančiams kitų darbininkų.

DIEŅRAŠČIŲ streikas, užsitiesęs 32 dienas, baigėsi Vasario 5, ir sekancią dieną pasirodė visi trys vietos dienraščiai. Susitarta daugeliu punktų, o algų klausimas paliktas taikymo tarybai. Tą galėjo padaryti ir pat pradžioje ir nestreikuoti.

MIESTO taryba po audringų diskusijų sutiko leisti padaryti "tag day" rinkimui aukų streikeriams, tačiau Mayoras Burke tam nepritarė ir vetavo, nedaleisdamas tag day rengti.

NOTARY PUBLIC

Turint reikalą notariuoti dokumentus kreipkitės į

K. S. KARPIUS
6820 Superior Ave.
ENdicott 4486

ARE SADISTS CONQUERORS?

Taking into consideration the changes that are taking place and the things that are being done to make life better for all of us in every sector of the world, don't forget that every one of them is an achievement of war and peace. Yet behind them lies the driving power of relentless warfare. War against tyranny, against waste of land and human energy, as well as time. War causes the waste of precious human lives and of resources that are the world's future. Most vital of all the natural resources is, the earth itself, the soil. For centuries man has used this source for producing the very road he cannot do without. Yet it has been abused constantly by wanton bloodshed!

Man calls for knowledge of protecting the world from war, from abusing the very soil that catthers to giving him the food for life. Still the problem of how to stop the constant urge of man to conquer all the earth possible, remains.

Man insists seeking glory, by conquering to satisfy selfish, egotistic motives. They allow the destructive passions of anger, hatred, and revenge control their lives. It is the normal reaction that when a chance of glory, or becoming master of more than his own possessions presents itself — man reaches for it, and aims to achieve his desire of the greater human possession. His desire then overpowers his conscience, therefore the means right or wrong make no difference, as long as his desire is fulfilled.

The world harbors men who are not satisfied unless they have the upper hand. They take pleasure in securing their possessions, by frightening, or terrifying the weaker than themselves, not only mentally but physically. They watch their actions, willfully and even happily. Such men are to us known as SADISTS.

Is it likely that those persons who occupy Lithuania, Latvia and Estonia, by force, are plain, human, loving people? Is it human, or natural to attack a weaker power than oneself, and to terrorize until they not only are weakened, physically but mentally, to induce suicide, so as to destroy a country? Let us remind these Sadists, that as long as there are peace-loving, God-fearing men, they will fight to the bitter end to preserve truth and justice! No matter how much earth they conquer, nor how much glory they think they have attained, they have not Won!

Remember the words of the great Euripides: "How many little States that serve the gods are subject to the goddess but more"

strong, made slaves by might of superior army."

Also the passage from the great Shakespeare's King Henry VI:

"For though usurpers sway the rule awhile, Yet heavens are just, and time suppresseth wrongs." F. M. S.

ANOTHER SECRET DEAL!

(Reprint of Pittsburgh Press)

Another secret agreement by President Roosevelt and Marshal Stalin at Yalta has come out.

The latest revelation concerns President Roosevelt's latest promise to give the Kurile Islands and South Sakhalin to Russia. At the same time he promised Russia some control of Port Arthur, Dairen and Manchurian railroads; and China has since made good on that agreement in her treaty with Russia.

The Kuriles deal was kept a secret not only from Congress and the public but also—according to Secretary Byrnes—from the State Department. He says neither he nor President Truman knew about it until after V-J Day. Only a week ago the Acting Secretary of State, Dean Acheson, was denying it in good faith. But the Russians finally forced the revelation. The actual text of the agreement still is secret.

We point out, however, that the agreement is not binding, either legally or morally. President Roosevelt could not give that territory to Russia because it was not his to give. Nor was it the property of the United States. Only the United Nations peace conference legally can dispose of Jap territory, and United States legal assent can be obtained only by a treaty ratified by the Senate.

There is no moral obligation involved because the secret deal was in violation of the binding public commitments made by the United States and Russian governments against such territorial aggrandizement. Such commitments were contained in the United Nations Declaration of Jan 1, 1942, and reaffirmed several times, notably in the Moscow Agreement of Nov. 1, 1942, and in the Roosevelt Yalta report to Congress on Mar. 1, 1945.

Russia claims special strategic interests in the Kuriles and South Sakhalin, just as the United States learned from this war that it has special defense interests in certain Jap bascs. That, however, is for the United Nations to deter-

AMERICAN HEROES

by JULIAN OLLENDORFF

POSTHUMOUSLY a Silver Star was awarded to Pvt. Willis V. McFarland, St. Louis, Mo. When attempting to establish a beachhead on the Rapido River, Italy, Pvt. McFarland's unit was halted by enemy artillery fire. Dropping to the ground, he crawled over the shell-blasted shore to cut barbed wire, discharging his automatic rifle as he went. Thus he advanced through barbed wire entanglements until severely wounded. He gave his life fighting to free Italy, and the purchase of War Bonds will help continue that fight until all of the world is liberated from the Axis yoke. U. S. Treasury Department

mine, and for the U. S. Senate to ratify.

Meanwhile the Senate should make clear that it is not bound by secret agreements, and insist that the texts of this one and all others be made public at once. President Truman and Secretary Byrnes cannot be blamed justly for the Yalta deals, but they are responsible for the months of secrecy and deception since their discovery of the skeleton in the closet.

PARDAVIMUI NAMAS

Dviejų šeimų, po 6 kambarių, ant Dibble ave.; žemutiniai kambariai tušti, galima tuoj įsikraustyti į savą namą. Kaina \$6,500. Platenių žinių kreipkitės pas MULIOLIUS, 6606 Superior Ave.

NAMAS PARSIDUODA

Dviem šeimom, 7 ir 5 kamb., su maudynėm. Lotas 4x177, pilnas sklepas, trys garažai. Kreiptis H. Balyer, po 4:15 v. 6812 Whitney ave. HE. 3871

Platinkit Dirvą

THE ONE AND ONLY
AL SIRAT
3 RINGS
GROTTO CIRCUS
Cleveland's Greatest Winter Event
CLYDE BEATTY and HIS WILD ANIMALS
THE CHRISTIANI RIDING FAMILY
FLYING CONCELLOS
And All the Stars of the Circus World
TRAINED DOGS AND PONIES
EDUCATED BEARS... CLOWNS
15 Performing Elephants
TICKETS NOW ON SALE: Buy your general admission tickets now at all Weinberger Drug Stores and all Grotto members. Reserved seat tickets now selling at Richmond Bros. Store, E. 9th and Euclid, and Music Hall Box Office, Mar. 2:15 pm; Eve. 8:15 pm. Reserved seats \$1.00; 1.50; 2.00 and 2.50. The BIGGER... BETTER THAN EVER... BRING THE YOUNGSTERS
MAY. EVE. PUBLIC HALL Feb. 11-24
E. 6th and Lakeside

NEUŽMIRSKIT 3c

Siųsdami Dirvos Redakcijai, Administracijai ar Agenturai kokius paklausimus, visada įdėkit už 3c pašto ženklelį atsakymui. Tas būtina.

SUPERIOR-RUSSELL INN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

6824 Superior Ave.
LIQUOR WINE BEER

Vieta kur sustoja kitų miestų pravažiuojanti lietuviai
Helen Urbaitis Helen Dunbar
Savininkės

BROTHERS CAFE

LIETUVIŠKA UŽEIGA

1603 E. 79th Street

DEGTINĖ ALUS VYNAS

Užkvičiame savo draugus
Lietuvius atsilankyti.
Atdara nedėldieniais.
KAZYS LEIMONAS, Sav.

TREE'S CAFE

1457 East 71st Street

LIETUVIŠKA UŽEIGA

ALUS DEGTINĖ VYNAS

Smagi vieta sueiti savo senus pažystamus ir draugus.
Eleanor ir Anthony Budas
Savininkai

MONCRIEF

Tai Didžiausia Dolario Vertė
AUTOMATISKAME SILDYME

COAL
GAS
OIL

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave Atdara Vakara

VYRAMS REIKMENYS

VYRAMS ir VAIKINAMS

SKRYBĖLĖS · SWEATERIAI
KELNĖS · ŽAKIETAI

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirkinis. DYKAI
Čia galit iškeisti savo Stamp Books.

Della C. Jakubs

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.
Kambariai pašarvojimui leidžiami naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

JUOZAS PEČIULIS

Išdirba PLIENINES (Steel) VENETIAN BLINDS

Visos mūsų išdirbamos Venetian Blinds langams yra geriausio plieno; darbas taigpi geras. Mes taigpi padarom WINDOW SHADES langams. Prašome visų Lietuvių kreiptis į mus, o gausite tinkamą patarnavimą. Rašykite atvirutę arba skambinkite telefonu, ar tiesiog mokykite mus.

SUN VENETIAN BLINDS

Call IVanhoe 3956 18609 KEWANEE AVENUE

Wikelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ
PATARNAVIMAS

6202 Superior Ave. HEnderson 9292